

LIETUVIŲ TELKINIAI

DETROIT, MI

DR. ŠEŠKEVIČIUS
DETROITE

Detroito Lietuvos Dukterys sausio 26 d. po Mišių Dievo Apvaizdos parapijos svetainėje surengė Kauno Medicinos akademijos slaugos fakulteto dekaną dr. Arvydą Šeškevičių susipažinti kaip ir ko mokoma čionykštės slaugos mokyklose, kad grįžti namo su naujais patyrimais. Jis Detroito Lietuvos Dukters Jūratės Pečiūrienės paprašytas atlydėjo du mažamečius vaikus iš Lietuvos akių operacijoms. Vienam operacija jau padaryta ir ji, jeigu spės sugyti, dr. Šeškevičius pargabens namo jau sveiką. Kitas irgi grįš kartu, nes jam ir čia gydytojai nebegalėjo padėti.

Salia savo profesinio darbo universitete dr. Šeškevičius dirba ir Vilnios krašto draugijos Kauno skyriuje, kuris ypatingai rūpinasi Lietuvos pietryčių lietuviškomis mokyklomis. Vaizdinėmis priemonėmis gerai pailiustruotame pranešime jis apžvelgė kaip 1920–1939 metų lenkų okupacijos laikotarpiu buvo lenkinamas tas Lietuvos pakraštys. Pabėrė daug pavyzdžių, kaip buvo uždarinėjamos mokyklos ir lietuvių draugijos, net lietuviškos kaimų skaitiklės, kuriose, uždarius mokyklas, vaikai galėjo pramokti lietuviškai rašyti, kaip atimtinio mokytojo teises lietuviams mokytojams, kaip baudė tėvus, jei kai kurie dar bandė namie lietuviškai mokyti savo vaikus, kaip trėmė mokytojus ir lietuviškų skaitiklų vedėjus į Ašmenos apskrity. Gal lenkinimo apaštalių čia kiek suklusta, nes Ašmenos apylinkėse šiuo metu lietuvių yra gana stipri ir vargu taip būtų atsikė be anų lietuvių šviesuolių tremtinių. Tremė ne vien į Ašmenos apylinkes. Už lietuvių trėmė ir į patį Lenkiją. Tokiems tremtiniams Berezoje buvo įsteigta net baudžiamoji stovykla.

Tokių lietuvių gniauzimą palaike ir kraštą okupavę bolševikai. Šalia buvusių lenkiškų mokyklų jie dar pristėgė rusiškų. Apie gaivinimą lietuviškų mokyklų negalėjo būti nė kalbos. Jos būtų kliudžiusios krašto rusinimui. Budavo net ir taip: jei ki-

kiems užsienio svečiams reikėdavo parodyti Lietuvą, vedavo juos į apirusias Vilnios vietas įrodyti, kad Lietuva tera tik kelių buržujų sukurtas mitas, kad tikroji Lietuva tekalba rusiškai.

Ir po dabartinės nepriklausomybės atgavimo padėtis nelengvai keičiasi, ypač kad ir ką tik buvusi valdžia į lietuviškų mokyklų atsikūrimą beveik nekreipė dėmesio. Geruose mokyklų pastatuose tebėra rusiškos ir lenkiškos mokyklos. Šios pastarosios labai palaikomos vietos sulenkėjusių valdininkų, lenkų kunigų ir parama iš pačios Lenkijos. Jose lietuviškos mokykloms vietos nėra, turi tenkintis kokiais apleistais, atsitiktiniais pastatais. Lenkiškai nusiteikusių vietos savivaldybės joms ne tik nepadaeda, bet dažnai net kliudo. Kai kuriose mokyklose patys mokytojai turi ir mokyklas išsišluoti, ir krosnis pasikūrenti, net patalpas remontuoti. Patalpų remontuoti vyksta žmonės net iš Kauno. Taip pat 1992 metais vaikų darželio patalpas remontuoti į Jasiūnus seštadieniais ir sekmadieniais iš Kauno vyko inžinieriai, mokytojai, gydytojai. Jų darbu Jasiūnuose pirmą kartą atsirado dviejų aukštų lietuviška mokykla.

Įvairių vietų Vilnios krašto draugijos skyriai yra pasidalinę remti viso, buvusio lenkų okupuoto ir smarkiai lenkinto, krašto mokyklas. Kauno Vilnios krašto draugijai yra tekę pats pietrytinis to krašto kampas su Baltosios Vokės, Eišiškių, Poškonų, Turgelių, Dieveniškių, Tetėnų ir Jasiūnų mokyklomis.

Kraštas skurdus, vaikai suvargę. Yra net ir Černobilio nelaimės paliestų. Šiapus Kauno Katėginėje yra vaikų sanatorija. Vilnios draugija nusprendė pačius skurdžiausius vaikus vesti čia atsigauti. Prie sanatorijos yra mokykla, tai gryoje lietuviškoje aplinkoje ir pasimokyti. Katėginėje keletą mėnesių pabuvę vaikai grįždavo ir atsigavę, ir visiškai atlietuveję. Sulenkėjusiai vietos administracijai nepatiko. Sugalvojo, kad į sanatoriją vaikai tegali būti siunčiami tik su gydytojo pažymejimu, o tuos pažymejimus iš lenkų ar lenkuojančių gydytojų nelengva gauti. Dažniausiai reikia dovanų. Gražiausiai buvo, kai jie, pamatę, kad iš Katėginės vaikai grįžta atsigavę, pradėjo į Katėginę siųsti vaikus ir iš rusiškų bei iš lenkiškų mokyklų. Vaikai čia pabuvo, su-

O mums čia gal ir nereikėtų tik žinoti ir nieko neveikti. Po pranešimo besisiekant kilo gražių minčių, o viena tikrai neturėtų palikti užmirštą. Čia dar turime gražiai dirbančių lietuviškų mokyklų, gražiai veikiančių mokyklinio jaunimo organizacijų, jų jos galėtų (o gal ir turėtų) pasiimti po vieną Vilnios krašto mokyklą pagloboti. Tokie ryšiai ir globa abejoms pusėms būtų labai naudinga: anie surusėjusieji sulenkėjusieji savo tautiečių engiami, pajustų gerą ir stiprų savųjų užnagarį, o čionykščiai užmezgtų ryšį, kuris gali praturtinti ne tik šias dienas, bet gal ir visą ateitį. Mokytojams ir jaunimo vadovams reikėtų pagalvoti. Uždavins ne toks sunkus, bet moralinis pelnas gali būti neišsemiamas.

40-je Detroito skautų ir skautių Kaziuko mugėje, sekmadienį, kovo 2 d. vyksiančioje Dievo Apvaizdos kultūros centre, vel bus daug įdomybių. Prie gausaus laimikio stalo lankytojus sustoti ir savo laimę išbandyti kviečia sesės Elenutė Sventickaitė, ps. Alma Sventickienė ir ps. Dana Petronienė.

Nuotr. R. Ražauskienė

MINĖJOME VASARIO
16-TĄJĄ

Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo 79-ji sukaktis Detroito lietuvių buvo minima sekmadienį, vasario 16 d., Kazio Gogelio paruoštoje „Amerikos Lietuvių balso“ radijo laidoje. „Lietuviškų melodijų“ radijo ši sukaktis buvo paminėta vasario 18 d., Edvardo Skiočio paruoštoje programoje.

Vasario 16 d. rytą Šv. Antano parapijos bažnyčioje iškilmingose šv. Mišiose organizacijos dalyvavo su savo vėliavomis. Mišias aukėjo ir pamokslą pasakė klebonas kun. Alf. Babonas. Giedojimo parapijos choras vadovaujamas muz. Stasio Sližio. Dievo Apvaizdos parapijoje pamokslą pasakė kun. Valdas Valdemaras.

stiprėjo, grįžo raudonais veideliais, bet atsisakė eiti į lenkiškas ir rusiškas mokyklas. Visi norėjo eiti į lietuviškas. Vietos lenkiškai nusiteikusiai administracijai to užteko. Vėl išgalvoja visokias kliūtis, kad tik vaikai negalėtų nuvykti ir visokeriopai atsigauti Katėginėje.

Klausantis atrodo, kad Vilnios kraštas tebėra okupuotas, ar tebegyvena aname amžiuje, kai kunigai skelbė, kad Dievas lietuviškai nesupranta. LDDP partijos žmonės tebesimėgaujau rusofilišku „internacionalizmu“, į tuos normalumus savoje valstybėje nekreipė dėmesio, reikia dėti vilčių į dabartinę valdžią. Švietimo ministras Zinkevičius padarė gražų žingsnį pasakė, kad visose Lietuvos mokyklose bus reikalaujama mokyti valstybinės kalbos. Lenkiški mesijanistai pradėjo klykti, tik ačiū Dievui, kad šiais laikais ir jie naujo Želgovskio turbūt nesuras.

O mums čia gal ir nereikėtų tik žinoti ir nieko neveikti. Po pranešimo besisiekant kilo gražių minčių, o viena tikrai neturėtų palikti užmirštą. Čia dar turime gražiai dirbančių lietuviškų mokyklų, gražiai veikiančių mokyklinio jaunimo organizacijų, jų jos galėtų (o gal ir turėtų) pasiimti po vieną Vilnios krašto mokyklą pagloboti. Tokie ryšiai ir globa abejoms pusėms būtų labai naudinga: anie surusėjusieji sulenkėjusieji savo tautiečių engiami, pajustų gerą ir stiprų savųjų užnagarį, o čionykščiai užmezgtų ryšį, kuris gali praturtinti ne tik šias dienas, bet gal ir visą ateitį. Mokytojams ir jaunimo vadovams reikėtų pagalvoti. Uždavins ne toks sunkus, bet moralinis pelnas gali būti neišsemiamas.

Jurgis Jankus

Bažnyčiose antroji rinkliava buvo renkama Rytų Europos bažnyčioms paremti, jų tarpe ir Lietuvos bažnyčias.

Po Mišių, visi rinkosi Dievo Apvaizdos Kultūros centre, kur dalyviai turėjo progą įteikti Vasario 16-tai skirtą auką. Detroito Lietuvių organizacijų centras rinko aukas Amerikos Lietuvių tarybai, Lietuvos Vyčiai – „Pagalba Lietuvai“ ir LB apylinkės ir apygardos pirmininkės LB visuomeninei veiklai.

Prieš minėjimą svečiai turėjo progos pasigardžiuoti skaniais lietuviškais patiekalais. Virėtuvi vadovavo Ona Šadeikienė ir jos tartininkės. Pyragų stalą tvarkė Eugenija Bulotienė.

Minėjimą pradėjo Detroito Lietuvių organizacijų centro pirmininkas adv. Kęstutis Miškinis, pkviesdamas Manvydą Šepetį praversti minėjimo oficialiąją dalį. Buvo įneštos organizacijų vėliavos. Vėliavų rikiuotė ir įnešima tvarkė „Švyturio“ jūros šaulių kuopos vice-vadas Juozas Kinčius. JAV himną giedojo Asta Jurgutytė. Pianinu akompanavo Ada Mikšienė. Dievo Apvaizdos kleb. kun. Valdas Valdemaras sukalbėjo maldą. Buvo pristatyti minėjimo garbės svečiai – estų, latvių ir lenkų organizacijų atstovai. Lietuvos Šaulių sąjungos išseivijai vadas Mykolas Abarius vasario 13 dieną buvo nuvykęs į Lietuvos ambasadorius Alfonso Edintas ta proga iškilmingai įteikė ilgąmetui Lietuvos Šaulių sąjungos išseivijai veikėjui Mykolui Abariui Vyčio Kryžiaus ordiną. Mykolas Abarius Vasario 16-tos dienos proga tarė žodį, prisimindamas Lietuvos partizanus, savanorius kūrėjus ir laisvės kovotojus. Deja, šiais metais minėjime nedalyvavo vienintelis Detroito gyvenantis savanoris kūrėjas, Stasys Šimoliūnas.

Manvydas Šepetys supažindino ir pristatė pagrindinį minėjimo kalbėtoją majorą Valdemarą Sarapiną, Lietuvos Respublikos Gynybos atašė JAV. Majoras Sarapinas yra pirmasis Lietuvos karinis atstovas Washingtono. Jis yra inžinierius, baigęs Vilniaus Technikos universitetą. Baigęs ir karinę akademiją. Jam buvo suteiktas leitenanto laipsnis. Stažavosi NATO Gynybos kolegijoje, Romoje. Prieš atvykstant į JAV, praėjusio vasarą, majoras Sarapinas tarnavo Lietuvos Krašto apsaugos ministerijoje; paskutinius dvejus metus tos ministerijos sekretoriumi; atsakingas už tarptautinių ryšių organizavimą. Majoras Sarapinas aktyviai dalyvavo tarptautinių Lietuvos projektų su Vakarų šalimis, ypač su JAV, kūrime ir realizavime. Minėji-

me dalyvavo ir jo žmona Vytė, dukra Justė – 12 m. ir sūnus Julius, 8 m. Savo kalboje majoras Sarapinas perdavė Krašto Apsaugos ministro Stankevičiaus ištarnuotą perduoti Lietuvos vyriausybės ir amb. E. dinto sveikinimą visiems Detroito lietuviams Vasario 16-tos dienos proga. Savo kalboje majoras supažindino dalyvius su Lietuvos Apsaugos struktūra. Lietuvai atgavus Nepriklausomybę, Lietuvos karinės pajėgos skaičiuojamos daugiau 10,000 asmenų. Lietuva turi Jūrų apsaugos dalinius, oro pajėgas ir kariuomenę. Karininkai paruošiami akademijoje. Lietuvos karinės pajėgos reikia lešų, kurias skiria vyriausybė ir Lietuvos Seimas. Karinė parama gaunama iš Vakarų valstybių. Kovo mėn. pradžioje ir Klaipėdą turi atvykti JAV laivai su pirmomis kariniais ginklais iš JAV. Lietuvos kariniai dalyvauja NATO pratimuose ir taikos misijose. Pasakojo apie Lt. Normino tragišką mirtį Bosnijoje. Pranešė, kad Lietuva bendradarbiauja su savo kaimynais latviais, estais ir lenkais. Jo kalba buvo atidžiai klausoma. Baigęs kalbėti susilaukė gausių plojimų.

Adv. Kęstutis Miškinis, rengėjų vardu prisiminimui jam įteikė knygą.

Manvydas Šepetys perskaitė rezoliuciją, kurioje minėjimo dalyviai ragina JAV Prezidentą ir Kongresą įtraukti Lietuvą į NATO organizaciją.

Vasario 16-tos dienos proga gauta gubernatoriaus John Engler proklamacija, skelbianti Vasario 16 dieną Lietuvos Nepriklausomybės diena Michigan valstijoje; Michigan Senato rezoliucija, Detroito burmistro Archer, Southfield ir Bloomfield Township rezoliucijos buvo iškabintos garbės lentoje. Buvo gautas sveikinimas iš Senatoriaus Carl Levin.

Meninę dalį atliko „Žiburio“ mokyklos jaunesni dainininkai, vadovaujami dainavimo mokytojos Virginijos Simaitytės. Trečio ir ketvirtos skyrių mokiniai – Danielius Giedraitis, Pauliukas Jankus, Aras Butkūnas, Lanutė Zamboraitė, ir Vija Underdytė padainavo P. Pranulio „Tu Lietuva“ ir V. Mikalauko „Tai mano Lietuva“. „Žiburio“ mokyklos šokėjai, vadovaujami mokytojos Viktorijos Viskantienės, pašoko 4 tautinius šokius. Šokiams akompanavo kaimo kapela „Malūnėlis“, vadovaujamas Virginijos Simaitytės.

Minėjimas baigtas Tautos himnu ir vėliavų išnešimu. Aukos buvo renkamos ALTui ir „Pagalba Lietuvai“. Aukų gauta 2,693 dol. Iš jų „Pagalba Lietuvai“ skirta 1,145 dol. Amerikos Lietuvių Tarybai (ALTui) surinkta 1,548 dol.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$95.00 Foreign countries \$110.00 Postmaster: Send address changes to Draugas - 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629.

Mažumant pašto išlaidas, pakvitatimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytos adreso, gavus iš jo mokėti, pažymima, iki kada yra užsimokejęs.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$95.00	\$55.00	\$35.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$110.00	\$60.00	\$40.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$55.00	\$40.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$60.00	\$45.00	\$35.00
Užsakant ir Lietuva:			
(Air cargo)	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00		
Užsakant ir užsienį			
oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	

Vyriausio redaktorė - Danutė Bindokienė

Administratorius - Ignas Budrys

Moderatorius - kun. Viktoras Rimkeles

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Prašome siunčiant pasilikti kopiją.

Lietuvos Vyčių veikla

„PAGALBA LIETUVAI“
PADĖKOS IŠ LIETUVOS

Lietuvos Vyčių padalinys „Pagalba Lietuvai“ susilaukė

Minėjimą ruošė ir koordinavo Detroito Organizacijų centras (D.L.O.C.) ir „Pagalba Lietuvai“. D.L.O.C. valdybą sudaro: pirmininkas – adv. Kęstutis Miškinis, vicepirmininkas – dr. Algis Barauskas, D.D.S., ir nariai – Eugenija Bulotienė, Regina Juskaite, Šarūnas Mingėla, Petras Pajojus, Ona ir Česys Šadeikai ir Algirdas Vaitiekaitis.

„Pagalba Lietuvai“ valdybą sudaro: kun. J. Walter Stanie-vich, dvasios vadas, pirmininkas – Robertas S. Boris, ir nariai – Valentina Bulota, Frank Bunikas, Stella Hotra, William Juodavilksis, Regina Juskaite, Danguolė Kudirka, Michael ir Theresa Shea ir Irena Vizgirdaitė.

Im ir
Regina Juskaite

PASIKALBĖJIMAS SU
MAJ. V. SARAPINU

Lietuvos Karinių pajėgų atstovo majoro Sarapino pasikalbėjimas ir jo viešnagė Detroito įspūdių bus perduodami per „Lietuviškų melodijų“ radijo valandėlę š.m. vasario 22 d., 8 val. ryto per WPON bangą 1460 AM. JAV karininkai, kurie norėtų pasikalbėti su majoru Sarapinu, gali jį pasiekti Lietuvos ambasadoje, tel. 202-986-5240 ar fax 202-328-0466.

padėkos laišku iš Lietuvos.

Dr. Balyš Dainys, vyr. gydytojas Antakalnio ligoninės Vilniuje rašo: „Nuodirdžiai sveikiname su Šv. Kalėdomis ir Naujaisiais Metais. Linkime, kad ateinančios neštų šviesą ir šilumą Jūsų namams, sėkmę vainikuotų visus Jūsų darbus“.

R. Barauskienė, direktorė Vilniaus universiteto ligoninės, Santariškių klinikos Vilniuje, pareiškė: „Dėkojame už atsiųstą humanitarinę pagalbą. Klinikos gydytojai ir ligoniai prisimins Jūsų dosnumą“.

E. Montvilienė, direktorė, Vilkiškių vaikų ligoninės CARITAS rašo: „1996.11.14 pranešė iš Vilniaus vaistų sandėlio, kad atvažiavotume atsiimti mums skirtų vaistų. Sekantį dieną atsiėmėme 10 dėžių labai gerų, labai reikalingų vaistų. Širdies vaistus, kurių galiojimas jau visai baigėsi, atidaviau ligoninėms, o kitus daliname per CARITAS vaistinę. Labai džiaugiasi žmonės gaudami vaistų nuo persilimo, nuo bronchinės astmos, antibiotikų, vitaminų. Vis tik yra dar daug žmonių, kurie neišgali nusipirkti vaistų. CARITAS vaistinė yra vieništelė ju sveikatos gelbėtoja. Nuodirdžiai dėkoju Jums už pagalbą, nuolatinių rūpinimąsi savo tėvyne“.

Vilniaus arkivyskupas metropolitas Audrys Bačkis rašo: „Dėkojame Jums už 1,000 dol. čekį „Betanijos“ sriubos virtuvei paremti“.

Paruošė Regina Juskaite

Detroito Lietuvos Dukterų šėpiama varginga Vandos Gogienės šeima. Gogienė su šešiais vaikais gyvena pas savo motiną ir močiutę. Nuotraukoje – V. Gogienė, jos motina, močiutė ir keturi iš šešių vaikų.

DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINES LIGOS
CHIRURGIJA
1185 Dundas Ave., Elgin, IL 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS
3800 W. 95 St. Tel. (708) 423-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirm. 3v. p.p. - 7v.v., antr. 12:30 - 3v. p.p.
treč. užduoty, ketv. 1 - 3 v. p.p.
penkt. ir šešt. 9 v. - 12 v. p.p.

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
Kab. Chicagoje užduoty
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 988-8101
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 163 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern un-to
diplomu, lietuviams sutarkusis dantis už
priemamą kainą. Pacientai priimami
absoluciai punktualiai. Sešiatvuri
(kalbėti angliškai) tel. 708-422-6200

Kab. tel. (312) 471-3308
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, IL 60652

Cardiac Diagnostics, Ltd.
6132 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 312-436-7708

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9885 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 988-4888
Valandos pagal susitarimą

LINAS SIDRYS, M.D.
Optalmologas/Akių Chirurgas
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
708-436-6622
4140 W. 63rd St.
312-738-7708

EDMONDAS VIZNAS, M.D., S.C.
Specialybė – Vidaus ligų gydytojas
Kalbama lietuviškai
6187 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 966-7786

ARAS ŽLOSA, M. D.
INDE RUDAITIS, O.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
1020 E. Ogden Ave. Suite 310
Naperville, IL 60563
(630) 527-0090
3825 Highland Ave. Tower 1, Suite 3C
Downers Grove, IL 60515
(630) 436-9120

Pakelės koplytelė netoli Šatrijos kalno Žemaitijoje.
Nuotr. Sauliaus Gudo

VANDALIZMO ORGIJA

EDMUNDAS SIMANAITIS

Tų dviejų ukmergiškių vandalių moterų, išniekinusių Kauno Šv. Arkangelo Mykolo, Ukmergės Šv. Trejybės bažnyčias, sudeginusių Pašilės kleboniją, išrašinėjusių Tarpdiecėnės kunigų seminarijos ir Jėzuitų pastatų sienas, psichiatrinę ekspertizę atlieka specialistai. Nerina Joteikaitė, 22 metų mergina, neakivaizdžiai studijuojanti Kauno aukštesniojo mokykloje (prie VDU Katalikų teologijos fakulteto). 37 metų Regina Krasauskaitė — vaikų auklėtoja. Šv. Arkangelo Mykolo bažnyčios rektorius kun. Mikutavičius nesuvokia, „kaip galima dėti tikėjimo katekizmą ir daryti tokius dalykus, ir dar moteriai...“

Bažnyčių išniekinimas sukėlė daug nerimo visuomenėje. Septintaisiais atgautas nepriklausomybės metais vandalizmo apraiškų, deja, nemažėja. Atgimimo pradžioje dažnai ir viešai buvo tyčiojama, ne tik iš mūsų valstybės simbolių: vėliavos, herbo, himnų, bet buvo inirtingai puolama, niekinama ir neigiamai pati Lietuvos valstybingumo idėja. Jėdintvininkai ir jų dvasiniai įkvėpėjai iš komunistų citadelės aktyviai apsimu tik po nepavykusio 1991 m. pučo.

Paskui bangomis per šalį rito vandalizmo vajai. Iš jų bene labiausiai sukrečiantis — kapinių plėšimo, ieškant vario, „verslas“, parodės „rinkos ekonomikos laisvės“ ir valdžios tikras ir užprogramuotas negalias.

Praejusias metais pamažė valstybinės vėliavos išniekinimo atvejų, tačiau smarkiai pagausėjo, tarsi „grynojo“ (o gal idėjinio, ideologinio?) vandalizmo, būtent, kapinių paminklų

vartymo, bažnyčių niekinimo. Ukmergiškių vandalių veikloje krinta į akis žūliai samoningas veidmainiavimas. Abi moteriškos sakosi niokojusios bažnyčias, liepiamos Dievo. Tačiau abi nusikaltėles piktuosius darbus darė naktimis, slėpdamosios nuo žmonių akių, suvokdamos, kad elgiasi neteisčiai, blogai. Tačiau kitu atveju šių moteriškių veikla neturėtų būti nagrinėjama atsietai nuo sovietmečio palikimo ir kagebizuotos „prichvatizacijos“ sukeltų socialinių deformacijų.

Ukmergės Šv. Trejybės bažnyčioje vandalės siautėjo visą naktį. Jos sudarkė, sunaikino paveikslus, sudaužė šventųjų statulas, o ant jų nuolaužė... nusišlapino („Kauno diena“ Nr. 13, 1997.01.17).

Čia verta stabtelėti ir paaiškinti, ką reiškė pokario metais sovietijos nusikaltėlių pasaulyje ritualinis apšlapinimo aktas. „Marusė“ (vagių žargonu — meilužė), prasikaltusią neįtikimybėje „doram vagiui“ (rus. čestnyj vor), t.y. urkai, sodindavo ant akmenų. Jono Urkos, nušvilpusio 120 milijonų iš banko, pavardės sutapimas su bendrinio vagies-urkos vardu yra tikriausiai atsitiktinis, nors kaip reta simboliškas. Tą akmenį apšlapindavo patė urka. Po to „marusė“ nukirpdavo plaukus. Šiuo ritualu būdavo išreikiama panika „prasikaltėlei“ ir kartu bausmė.

Kriminalinių nusikaltėlių žargoną ir nemažą dalį nusikaltėlių pasaulio papročių po spalio revoliucijos parėmė raudonoji armija. Vėliau šios tamsios partijos persisunkė į visuomenę. Visuotinis keikimas išradinomis genitalijų pavadinimų variacijomis buvo tapęs ben-

dravimo norma ne tik Gulago salose, ne tik kariuomenėje, bet ir valdžios įstaigose bei visuomenėje. Šios sovietmečio tradicijos padarinius matome ir nūdienos Lietuvoje jau septintaisiais Nepriklausomybės metais. Kalinimo įstaigose Gulago žargonas kol kas dar teburi pilietybės teises. Ir ne tik žargonas. Kalinių tarpusavio bendravime ir santykiuose su kalėjimo administracija taip pat.

Bet griūkime į mūsų dienų neapykantos aktualiją. Iš kur ir kokių būdu senas Gulago ir nusikaltėlių pasaulio vartojamas paniekos ir pažeminimo reiškinio ritualas tapo žinomas katechetams, vaikų auklėtojoms. Nejaug ir toks veiksmas ir dar bažnyčioje, gali būti grindžiamas „Dievo paliepimu“?

Nemanau, kad dėl šventovių išniekinimo ir „ritualo“ galima būtų mesti šėšlį Kauno VDU. Bet nerimas dėl asocialių reiškinų gausos nūdienos Lietuvos gyvenime turi rasti atgarsi naujojo Seimo ir vyriausybės politikoje.

Per du šimtus Kaišiadorių medikų, Lukiškių rusų vidurinės mokyklos mokytojų ir šiaip gyventojų parastė viešą laišką Seimui („Lietuvos aidas“, 1996.12.21). Jame rašoma, kad „mūsų visuomenė dėl vertybių kaitos vis dar išgyvena gilą moralinę krizę. Ji ypač skaudžiai žeidžia vaikus ir jaunimą... Per TV ir komercinius radijo kanalus girdime ir matome vis daugiau neįvairių, tokios viešos informacijos, kurios priartina smurto, pornografijos, pedofilijos, prostitucijos ar seksualinės prievartos propagandai. Mūsų įstatymuose nenumatyta nei civilinė, nei baudžiamoji atsakomybė už tokio pobūdžio pažeidimus visuomenės informacijos priemonėmis. Vakarų valstybių teisėtvarke tokios atsakomybės esama — paže-

dinamus garbės kambarius po 2,000 litų ir taip surinko 130,000 litų. Netgi kitataučiai, kai tik kun. Morkūnas suremontavo senelius ligoniamais, maistas. Mėsa šiai labdarinai įstaigai buvo perkama iš „Maisto“, duona — iš „Paramos“, pienas, kiaušiniai, medus ir nemažai kitų produktų — iš ūkininkų. Per mėnesį senelių prieglauda reikėdavo išleisti daugiau nei 8,000 litų. Jau taip buvo Dievo lemta, kad kun. Morkūnui pasisekė surasti Šv. Kotrynos seseris, kurios, kaip tikros samarietės, nuoširdžiai ir pasižvelgusios gerai prižiūrėjo likimo nuskriaustus senelius, kurių čia buvo surinkta įvairių tautybių ir tikėjimų. Prel. S. Morkūnas taip rašo savaime laiške (1994.01.22) į Brooklyną nemažai laiko išbuvusiam „Darbininko“ laikraščio redaktoriumi T. Kornelijui Bučmūni. O.F.M.: „Rusams okupavus Lietuvą, mūsų senelių namai buvo paversti į Kauno Tuberkuležinę ligoninę. Šios ligoninės direktoriumi buvo paskirtas pulkininkas gyd. Balys Matulionis, o aš — administracijos viršininku. Nepaisant, kad aš per penkis mėnesius buvau tardomas, vertiamas būti šnipu, mūsų ligoninėje su savo vadu Leonu Prapuoleniu buvo įsikūrę partizanai, kurie į čia gabenosi ginklus. Šie drąsūs Lietuvos patriotai, bėgant rusams 1940 m. išokupuoto krašto, pirmieji užėmė Kauno Radijo stotį ir visai tautai pranešė, kad Lietuva yra laisva. Kadangi buvau atsakingas už visą ligoninės ūkį ir jos tvarką, tai buvo didžiausias pavojus mano gyvybei. Tiesiog žūbtinė rizika. Jei komunistai ar jų šnipai būtų pranešę, kad

NATO KELIAS Į RYTUS

E. RINGUS

Lėtas, bet nesustabdomas, yra NATO kelias į Rytus. Jau keli mėnesiai NATO reikalai diskutuojami spaudoje ir televizijoje, ypač šios organizacijos plėtimasis Rytų Europą. Kraštai, neseniai atsikratę komunistinės įtakos, norėtų grįžti ten, kur jie buvo prieš Antrąjį pasaulinį karą, nori priklausyti Vakarų kultūrai, gyventi bent taip, kaip gyventa anksčiau. Geležinei uždangai nukritus ir sovietams atsitraukus į savo ankstyvesnias teritorijas, išlaisvintoms tautoms neturėtų būti jokių kliūčių grįžti į prieškarinę padėtį ir susiliesti su kitais Europos kraštais. Bet ne NATO organizacijos pastangos įjungti visas Europos valstybes nepatinka Rusijai. Jos politikai, ir iš ištikinimo ar dėl politinių motyvų, gąsdina Vakarus nauju šaltuoju karu, o buvusius satelitus — ekonominėmis sankcijomis, būtent naftos ir dujų tiekimo sustabdymu.

Dabartiniai Maskvos vadovai nori pastatyti naują užvarą prie dabartinių NVS sienų, turėtų tam, kad apsaugotų carinės imperijos neliečiamumą. Jie bauginasi, kad prie naujos NATO organizacijos norės prisidėti kai kurios, dar Maskvos rankose esančios, respublikos, pvz., Ukraina ir Kaukazo kalnyno tautos. Jie nori palikti buvusius satelitus buferinėje zonoje tarp Vakarų Europos ir Rusijos. Maskva vis dar negali atsikratyti pataloginės baimės, kad ji vėl bus užpulta. Skirtumas tik toks, kad, pagal jų galvoseną, puolimas nebus

dėjai moka didžiules baidas arba jų veikla sustabdoma“.

Taigi pasiūlymas Seimui imtis to, ko antrasis Seimas ir raginamas nepadarė, aiškus kaip diena ir neverta gaisruoti. Be to, labai naudinga pasinaudoti gamtos augoje seniai taikomo taršos apmokestinimu. Terštį nedraudžiama, o apskritai visa gamybinė (ir kitokia taip pat) veikla neįmanoma be tam tikro poveikio (taršos) aplinkai. Tačiau už taršą mokama!

Peržengus leistiną taršos ribą, baudos tokios didelės, kad galima ir bankrutuoti. Blevyžgas, pornografijos propaganda ir pan. pripažinus kaip oro bangų teršimą, viškas bemaž atsistoja į vietas.

Ir nebūkime naivūs, manydami, kad valstybės turto prichvatizacija, dorovės nuosmūkis, šventovių niekinimas, tyčiojimas iš valstybės simbolių bei brangių tautai savokų ir iš Rytų pasiskolinta keiksmologija tarpusavyje nesustiję. Ir dar kaip susiję!

ginkluotomis, bet ekonominėmis priemonėmis. Maskvos hierarchija nenori, kad per NATO į Rusiją skverbtųsi kitos religijos ir konkuruotų su stačiatikių (gen. Lebed priešrinkiminių veikloje dažnai kalbėjo apie evangelistų veržlumą).

NATO organizacija buvo labai svarbi šaltojo karo metais, tačiau jos svarba tik iš dalies sumažėjo. Nėra jokios garantijos, kad rusiškas imperializmas jau galutinai sutramdytas. Vadinamoje NVS (Nepriklausomų valstybių šalyje), kurioje be Rusijos yra dar 20, daug nepriklausomybės nėra. Jelcino sukurta demokratija stovi ant siaurųjų kojų. Tik šiomis dienomis Užsienio reikalų ministras išėjo Baltijos kraštus ne skriausti rusiškai kalbančių ir baugino ekonominėmis represijomis. Liūdniausia, kad ministras užsimena ir apie kitokias sankcijas. Kązin kokias? Idomu, kad šias pastabas pagyrė būsimi kandidatai į prezidentus: Lebed, Lužkov (Maskvos meras), Žuganov ir Žirinovskis.

Kad NATO bus praplatinga, abejonės nėra. Klausimas, tik kaip toli į Rytus. Prez. Clinton per rinkimines kampanijas pažadėjo prijungti tris Vidurio Europos valstybes: Lenkiją, Čekiją ir Vengriją. Reikia tikėtis, kad tai nebus vien priešrinkiminiai pažadai.

Plati NATO organizacija Europai dar vis labai reikalinga. Pirmas pavyzdys buvo jos dalinių pasiuntimas į Jugoslaviją, kad ir labai pavėluotai. Amerikos prezidentui ir jo patarėjams sąžinė neturėtų duoti ramybės už jų pasyvumą per trejus tragiškus metus.

NATO plėtimasis gąsdina kartą Rusijos ministrą, šį kartą Apšausgos. Aplink Rusiją jis mato ne kaimynus, bet priešus. Jis ir toliau pagrindinių priešu laiką JAV, kuri Europoje, pagal gen. Radionov, savo įtaką plečia per NATO organizaciją. Šis generalas mato pavojų ne tik iš JAV, bet ir iš Azijos, todėl siūlo iš pagrindų perorganizuoti karines jėgas. Jam, kaip ir sovietiniams generalams, vargingas piliečių gyvenimas nesvarbus.

NATO ateitis bus diskutuojama iki šių metų liepos mėnesio, tada reiks galutinai apsispręsti — kas toliau? Kol kas JAV vyriausybė šaltai reaguoja į visokius Maskvos gąsdinimus. Reikia tikėtis, kad prez. Clintonas, nebijodamas naujų rinkimų, įtikins Amerikos visuomenę NATO narystės naudingu ir reikalingu visiems Europos kraštams, mažiems ir dideliems. Baltijos kraštų atmetimas būtų istorinis prasižengimas, lygus Miuncheno kapituliacijai 1938 m.

Danutė Bindokienė

Nelengva misija

Šiandieninė misija: ką pasakys naujoji JAV Valstybės sekretorė, susitikusi su Rusijos vyriausybe? Tas pirmasis oficialus susitikimas vyksta šiandien, t.y. ketvirtadienį, o ji stebi ne vien Europa ir Amerika, bet galbūt visas pasaulis. Kadangi Madeleine Albright jau užsirekomendavo, kaip tvirtų nusistatymų, nepratusi savo nuomonės „už dantų laikyti“, asmenybė, nėra abejonės, kad ir susitikimo metu ji pareikš savo pažiūras, ypač NATO plėtimosi klausimais.

Žurnalas „The Economist“ (š.m. vasario 15-21 d.) išspausdino Valstybės sekretorės straipsnį („Enlarging NATO: why bigger is better“), kuriame ji stipriai pasisako už naujų narių priėmimą, NATO, nes tai pagrindinė jungtis tarp Amerikos bei Europos, turėjanti lemti Europos vieningumą. Europos kūrėjai, busiantis tikrasis demokratijos įtvirtinimo laidas.

Madeleine Albright teigia, kad daugelis iš sovietų okupacijos išsilaisvinusių tautų yra pasiryžusios šlietis prie Vakarų Europos, nes žaviš jos demokratine santvarka, trokšta tapti tos santvarkos bei ekonominio klestėjimo dalimi.

Pasaulio veidas nuolat keičiasi ir kartais tie pasikeitimai yra tokie nesitiktai bei dramatiški, kad joks „aiškia regis“ nebūtų drįsęs jų numatyti ir skelbti. Kas galėjo net prieš dešimtmetį nuspėti, kad Rusija pasuks demokratijos keliu (tiesa, dar labai duodu būtu), kad daugelis valstybių, tarp kurių nebuvo per didelės draugystės, suartės ir stengsis vystyti šiltesnius tarpusavio santykius? Kaip pavyzdį, Albright paminia Ameriką ir Rusiją, Vokietiją ir Prancūziją, Turkiją ir Graikiją, Lenkiją ir Lietuvą... (Lietuvos vardas straipsnyje paminimas kelerą kartų, tuo parodant, kad Valstybės sekretorė yra gerai susipažinusi su Rytų bei Vidurio Europos padėtimi).

Galimybė įsijungti į NATO jau dabar rodo teigiamus rezultatus. Kadangi narystė turi tam tikrą kainą — intensyvią pasirušimą ir prisitaikymą prie bendrų reikalavimų, Rytų ir Vidurio Europos valstybės, kurių tikslas yra tapti NATO narėmis, jau yra išpildiusios nemažai sąlygų ir stengiasi atlikti kitus pasirušimus, atnešančius pastovesnius santykius tarp kaimyninių tautų. Pasirušimas vyksta ne vien tarptautiniu mastu, bet ir valstybių viduje. Idomu, kad už NATO narystę pasisako visos valdančiosios partijos, net ir

buvę komunistai, kurie kai kuriose valstybėse vėl išrinkti į valdžios viršūnes.

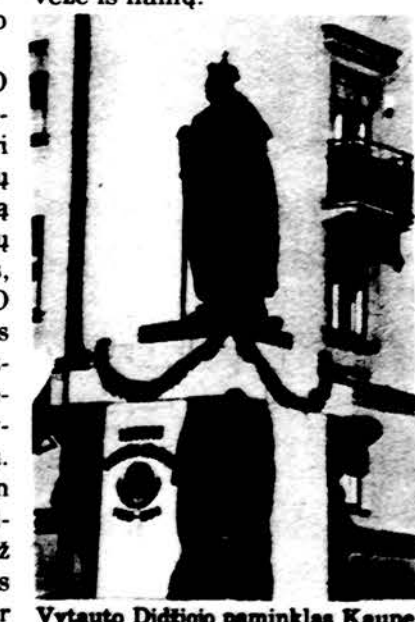
Negalima paneigti fakto, kad NATO buvo įkurta kaip tik dėl pavojaus, gresiančio iš Sovietų Sąjungos. Šaltojo karo metu buvo svarbu jungtis prieš bendrą priešą. Tačiau ne tik šaltasis karas, bet ir Sovietų Sąjunga išnyko. Jeigu Rusija griežtai kratosi bet kokių užuominų, kad ji yra sovietų palikuonė, tai kodėl turėtų bijoti NATO pasistūmėjimo arčiau savo sienų? Jau labiau, kad kitos, Sovietų Sąjungos sudėtyje tiek dešimtmečių egzistavusios, valstybės aktyviai siekia NATO narystės.

Dvidešimtojo šimtmečio pabaigoje NATO turi visai kitą vaidmenį, kaip anksčiau. Apjungusi Rytų ir Vidurio Europą, kaip šaltojo karo metu sujungė vakarines jos dalis, NATO padės išrėvėti senuosius nesutarimus tarp kaimyninių tautų, skatins tarptautinį bendradarbiavimą, sukurs saugesnį ir pastovesnį rytojų. Tai svarbu atlikti tose srityse, iš kurių dar nelabai seniai pasauliui buvo grasinama šaltauju karu, iš kur prasidėjo I ir II pasauliniai karas.

Madeleine Albright užtikrina, kad jos nuomonė NATO plėtimosi klausimais sutinka su JAV prezidento Bill Clinton pažiūromis. Norime tikėti, kad tai tiesa ir tos nuomonės nepasikeis, kai Maskva griežčiau treptelės koja. „Jeigu Rusija iš tikrųjų nori būti vieningos Europos dalis, ji neturėtų į Lenkiją, Ukrainą ar Estiją žiūrėti, kaip į saugomą zoną, kuri ją skirė nuo Europos“.

— tvirtina Valstybės sekretorė.

Pirmoji oficiali jos diplomatinė misija į Europą nebus lengva. Reikia tikėtis, kad iš kelionės Madeleine Albright grįš su optimizmu ir tuo pačiu tvirtu nusistatymu, kurį išsišvežė iš namų.

Vytauto Didžiojo paminklas Kaune.

SIMONAS IŠ VALTŪNŲ

KAZIMIERAS J. AMBRASAS

Vargšų tėvas

Kas būtų iš šiuolaikinio pasaulio, iš mūsų tautos, jei neatsirastų gerų ir dosnių širdžių? Nebereik, tikrai nebereik E. Tagorė, tas didis indų tautos tauris sūnus ir visos žmonijos sąžinė, yra pasakęs, kad, ką įgyjame be vargo, tai nėra tikroji vertybė; tik tai, ką gauname kažką aukodami, tikriausia ir giliausia prasme pasidaro mūsų sava. Apie vargą yra daug prirašyta, bet dar daugiau apie nenusakomą skurdą, kuo didžiausią vargą nešančių žmonių. Ir laiminga mūsų tauta, kad, nors išblaškyta po penkis žemynus, bet turi dosnių, jautrių bičiulių. Lietuviai dažniausiai ir patys kitų tautų žmonių širdyse yra užsikariavę pagarbos, meilės ir įvertinimo. Neretai ir patys yra gailėstingi, dosnūs, jautrūs kito nelaimėi. Vienas tokių — kun. Simonas iš Valtūnų, šitiekysk šelpes anuometinės Kauno „Brazilkos“ katalikus ir nekatalikus bedžius, rūpinęsi darbo žmogaus likimu, nepraėjus užmerktomis akimis pro skurstantį, pro vargantį elgetą. Štai, sakysime, jis pats, nors ir būdamas tuo laiku didžiausios (30,000) Lietuvoje parapijos vikaro, pėsčiomis keliavo iš pirkios į pirkia, rinkdamas aukas. Paskui kun. Simonas pardavinėjo va-

dinamus garbės kambarius po 2,000 litų ir taip surinko 130,000 litų. Netgi kitataučiai, kai tik kun. Morkūnas suremontavo senelius ligoniamais, maistas. Mėsa šiai labdarinai įstaigai buvo perkama iš „Maisto“, duona — iš „Paramos“, pienas, kiaušiniai, medus ir nemažai kitų produktų — iš ūkininkų. Per mėnesį senelių prieglauda reikėdavo išleisti daugiau nei 8,000 litų. Jau taip buvo Dievo lemta, kad kun. Morkūnui pasisekė surasti Šv. Kotrynos seseris, kurios, kaip tikros samarietės, nuoširdžiai ir pasižvelgusios gerai prižiūrėjo likimo nuskriaustus senelius, kurių čia buvo surinkta įvairių tautybių ir tikėjimų. Prel. S. Morkūnas taip rašo savaime laiške (1994.01.22) į Brooklyną nemažai laiko išbuvusiam „Darbininko“ laikraščio redaktoriumi T. Kornelijui Bučmūni. O.F.M.: „Rusams okupavus Lietuvą, mūsų senelių namai buvo paversti į Kauno Tuberkuležinę ligoninę. Šios ligoninės direktoriumi buvo paskirtas pulkininkas gyd. Balys Matulionis, o aš — administracijos viršininku. Nepaisant, kad aš per penkis mėnesius buvau tardomas, vertiamas būti šnipu, mūsų ligoninėje su savo vadu Leonu Prapuoleniu buvo įsikūrę partizanai, kurie į čia gabenosi ginklus. Šie drąsūs Lietuvos patriotai, bėgant rusams 1940 m. išokupuoto krašto, pirmieji užėmė Kauno Radijo stotį ir visai tautai pranešė, kad Lietuva yra laisva. Kadangi buvau atsakingas už visą ligoninės ūkį ir jos tvarką, tai buvo didžiausias pavojus mano gyvybei. Tiesiog žūbtinė rizika. Jei komunistai ar jų šnipai būtų pranešę, kad

Lietuvoje jis pasižymėjo, kaip gabus statytojas ir geras organizatorius, mokas iš mažų ir nepastebimų dalykų sukurti didelius bei reikšmingus. Šis nepailestamo darbštumo kunigas, anuomet buvęs Kauno Prisikėlimo parapijos vikaras, per dešimt metų surinko ir vargšų reikalams išleido du milijonus litų. Vargingoje Lietuvos valstybėje tikrai tai buvo milžiniška suma! Būdamas Šv. Vincento Pauliečio draugijos Prisikėlimo skyriaus pirmininkas, jis pastatė to meto Lietuvoje, o tuo pačiu ir visame Pabaltijyje, vieną moderniausių, su 300 lovų, puspenkto aukšto ligonių senelių prieglauda, kurios statybos kainavo apie pusę milijono litų. Pradėjęs 1937 m., kai kasose buvo tikėtai 8,100 litų, jis iš Kauno darbininkų, tarnautojų ir kitų profesijų žmonių be jokių procentų pasiskolino pinigų. Štai Bronė Palukaitienė paskolino 40,000 litų įrengti ketvirtąjį aukštą. O kunigo Simono brolis Juozas Morkūnas, grįžęs iš Amerikos, irgi be procentų šiems darbams paskolino 20,000 litų. Per dvejus metus (1937-1938) kun. Simonas pastatė ligoninę ir išmokėjo skolas.

Jis mokoje ne tik gerai suktis apie statybas, bet ir suburti, surasti gerų žmonių, juos sumaniai organizuoti. Gydytojai savanoriai Antanas Aleknavičius, Jurgis

Baltūnas, Juozas Meškauskas ir kiti gydė senelius nemokamai. Gan gerai buvo tvarkomas, skaniai ir rūpestingai senelius gaminamas, maistas. Mėsa šiai labdarinai įstaigai buvo perkama iš „Maisto“, duona — iš „Paramos“, pienas, kiaušiniai, medus ir nemažai kitų produktų — iš ūkininkų. Per mėnesį senelių prieglauda reikėdavo išleisti daugiau nei 8,000 litų. Jau taip buvo Dievo lemta, kad kun. Morkūnui pasisekė surasti Šv. Kotrynos seseris, kurios, kaip tikros samarietės, nuoširdžiai ir pasižvelgusios gerai prižiūrėjo likimo nuskriaustus senelius, kurių čia buvo surinkta įvairių tautybių ir tikėjimų. Prel. S. Morkūnas taip rašo savaime laiške (1994.01.22) į Brooklyną nemažai laiko išbuvusiam „Darbininko“ laikraščio redaktoriumi T. Kornelijui Bučmūni. O.F.M.: „Rusams okupavus Lietuvą, mūsų senelių namai buvo paversti į Kauno Tuberkuležinę ligoninę. Šios ligoninės direktoriumi buvo paskirtas pulkininkas gyd. Balys Matulionis, o aš — administracijos viršininku. Nepaisant, kad aš per penkis mėnesius buvau tardomas, vertiamas būti šnipu, mūsų ligoninėje su savo vadu Leonu Prapuoleniu buvo įsikūrę partizanai, kurie į čia gabenosi ginklus. Šie drąsūs Lietuvos patriotai, bėgant rusams 1940 m. išokupuoto krašto, pirmieji užėmė Kauno Radijo stotį ir visai tautai pranešė, kad Lietuva yra laisva. Kadangi buvau atsakingas už visą ligoninės ūkį ir jos tvarką, tai buvo didžiausias pavojus mano gyvybei. Tiesiog žūbtinė rizika. Jei komunistai ar jų šnipai būtų pranešę, kad

su mano žinia mūsų patalpoje slapstosi ir net kaupia ginklus partizanai, be jokios dvejonės būčiau kaipmat sušaudytas. Žinoma, būtų nukentėję tiek gydytojai, tiek medicinos seselės ir vienuolės“.

Kokia šindienė to pastato lemė? Prāvartu pavarstyti kai kuriuos spaudos puslapius. Apie prelatą Simoną Morkūną buvo rašyta dar anuometinėje „Kauno tiesoje“ (Lietuvos Komunistų partijos Kauno miesto komiteto ir miesto Liaudies deputatų tarybos laikraštis, 1989 m. gegužės 30 d., antradienis, Nr. 125 [12909]: „Balandžio 6 dienos 'Kauno tiesos' 81-ame numeryje antraštė 'Ką padarė vienam mažesniai broliui, man padarė' išspausdinome ištrauką iš 1939 m. gruodžio 19 d. 'Darbininko' laikraščio. Jame rašyta apie senelių prieglaudą Kaune, Aukštaitių g. 4 (dabar 10), pastatytą kunigo Simono Morkūno iniciatyva ir pastangomis. Straipsnio prirašo autorius H. Žukauskas kėlė mintį, kad šį pastatą dabar reikėtų perduoti katalikiškajam moterų sambūriui 'Caritas'“.

Vakar į redakciją atėjęs skaitytojas Artūras Radavičius atnešė šį laišką ir šį prelatą Simoną Morkūną, Šv. Kazimiero lietuvių parapijos, esančios JAV (Sioux City, Iowa) klebono, nuotrauką, prašydamas tai paskelbti laikraštyje.

„Mielieji Stasy ir Janina Radavičiai, širdingai dekoju už 'Kauno tiesą', kurią perdavė Kazys Žolpys. Po 50 metų man buvo idomu prisiminti senelių-ligoninių prieglaudas statybą.“

(Bus daugiau)

ATSIMINIMAI APIE POETĄ A. MIŠKINĮ

Šių metų „Dienovidžio“ trečio numerio skaitymų skyriuje Algimantas Lisauskas savo atsiminimuose, pavadintuose „Trys savaitės su poetu Antanu Miškinu“, rašo kaip 1948 m. pavasarį, kartu su didele dalimi Kaune veikusių „Nemuno laisvės fronto“ organizacijos narių, buvo MGB provokatoriaus išduotas ir suimtas.

Po 52 val. trukusio tardymo (per kurį tapo ir fiziškai, ir moralškai sumaitotas) buvo įstumtas į Kauno MGB kalėjimo vienetą, kur pamatė du vyriškus: vieną atpažino iš balso (Lisauskas akinius tardytojas atėmė, kad suimtas su stiklo šuke nepasipjautų) ir vos nenugriuvo iš netikėtumo, nes prieš jį stovėjo poetas Antanas Miškinis.

Antanas Miškinis

Lisauskas, prieš išeidamas į mišką, studijavo Kauno Vytauto Didžiojo universitete literatūrą ir studentų vakaruose kartais paskaitydavo savo prozos bandymų. Tuose vakaruose labai noriai dalyvaudavo dvi tikros meno žvaigždės, poetas A. Miškinis ir operos dainininkas A. Kučingis. Studentai gausiai rinkdavosi į tuos vakarus, nes nuo šių vyrų dvelkė Nepriklausomybės laikų priminimas.

Antrasis kameros draugas buvo veteranarijos studentas Romas Mikšta nuo Veliuokės. Ir taip juos likimas suvedė į pusryčių kamerą su grotuotu langu. Šis susitikimas studentams buvo tikra laimė, nes Miškinis juos tėviškai globojo ir, norėdamas atpalaiduoti nuo nežmoniškų įtampų, pasakodamas visokias rimtas ir linksmas

istorijas bei anekdotus, priverdavo juoktis pro ašaras (beveik tiesiogine prasme). Ir ašaros nudžiūdavo.

Daug ir idomių pasakodavo apie savo draugystę su J. Kossu-Aleksandravičium ir Salomeja Nerim. S. Neris, grįžusi iš Rusijos, labai pasikeitusi. Didelės dalies pokarinių eilėraščių niekam nerodžiusi ir, jau sunkiai sirgdama, juos patikėjusi Miškinui, kuris juos saugiai paslėpęs. Kai, atėjus laikui, jie bus paskelbti, tada pamatysime tikrąją S. Nerį. Papasakojo kad buvo suimtas su didele grupe pagrindininkų ir partizanų. Jį kaltino dalyvavimu BDPS (Bendrojo demokratinio pasipriešinimo sąjūdyje). Drauge buvęs suimtas ir A. Kučingis, su kuriuo turėjęs akistatą. Čekistai buvo užuodę, kad pas Miškinį buvo užjęs pats Tauro apygardos vadas Zvejas — J. Žemaitis.

Miškinio žodžiais, tai buvęs jaunas, gražus vyras, apsirėngęs Lietuvos kariuomenės pulkininko uniforma. Po poros mėnesių, jau būdamas MVD kalėjime Mickevičiaus gatvėje, Lisauskas iš kun. Stankūno (irgi priklausiusio BDPS) sužinojo apie visą BDPS tragediją, apie jų atliktą milžinišką darbą, vienijant partizanų judėjimą, jį struktūrizuojant, apie J. Markulio-Erelio išdavystę, Skirmanto (J. Lukšos) ir Mažvylio iškėlimą ir užsienį su memorandumu po piežiu.

Rūpestingai poeto globojamas, Lisauskas ėmė atsigauti. Tada prasidėjo rimtos kalbos apie poeziją. A. Miškinis ir karceryje, ir kameroje kūrė eiles. Savo kūrinius jis saugojo atmintyje. Poetas buvo suplanavęs visą „Psalmių“ ciklą ir pagal nuotaiką eiliavo atskiras vietas. „Psalmėse“ turėjo būti apgiedoti mūsų vargai ir žygiai, nelaimės, kentėjimai, tremys, ir pagaliau — pergalė. Paskutinė ciklo psalmė „Magnificat“ turėjo dėkoti Dievui ir Jį garbinti. Poetui didelį rūpestį kėlė psalmių metrika. Lisauskas vaikystėje labai mėgo mišparus, prisiminę šiek tiek monotonišką rečitatyvą ir jį paniūniavo.

„Primatavė“ eilėraštis ir melodija, pamatė, kad tinka. Poetas galėjo ramiai dirbti toliau, o studentai galėjo psalmes

Tėviškes ramybė...

SIENOS SU RUSIJA KLAUSIMU

Susirūpinimą kelia Lietuvos politika, nustatant sienas su kaimynais slavais. Ar nesirytant pretenduoti bent į simbolinį mūsų etninių žemių kilometrą Lenkijoje ar Gudijoje nebuvo įteisinta J. Pilsudskio Seinų krašto aneksija ir J. Stalino 1940 m. primesta Gudijos riba? Kad ateities kartų nebūtume kaltinami savo etninių žemių išsižadėjimu, mums derėtų laikytis principingesnės politikos, ypač derybose su Rusija dėl Lietuvos valstybės ribos su Karaliaučiaus kraštu (Kaliningrado sritimi).

Karaliaučiaus kraštas — baltų (mažlietuvų ir prūsų) etninė teritorija. Didžioji (lietuviškoji) jos dalis buvo Lietuvos karaliaus Mindaugo valdžioje. Nuo Vokiečių (Kryžiuočių) ordino invazijos iki 1945 metų visas baltų kraštas — Prūsia ir Mažoji Lietuva — buvo vokiečių valdžioje. Vokiečiai 1990 metų Maskvos sutartimi atsisakė pretenzijų į rytines žemes, vadindasi, suvereno teisius ir į Karaliaučiaus kraštą (Gebier Koenigsberg), išskyrus germanų etnines žemes — VFR, VDR ir Berlyno teritoriją.

Kadangi 1945 metų Potsdamo susitarimu Karaliaučiaus kraštyliai giedoti, nes ir Algimantas, ir Romas buvo užbaigtas psalmes išmokę atmintinai.

Po trijų savaičių Miškinį „su daiktais“ išvedė į tremtį. Kameroje pasidarė dar nykiaus. Lisauskas pajuto didelį dėkingumą tam nuostabiui juodabarzdžiui žmogeliui, pusę metų nematiusiam saulės, nešančiam sunkią savo nedalios našą ir šviečiantį kitiems pačiame „šio purvino gyvenimo dugne“.

„Psalmių“, šio lietuvių poezijos unikumo, sumanymas komunistų kalėjime yra dar ir šiandien ne visai suvokta galingos dvasios pergalė prieš nuozmogų vykdytą nužmoginimą. Po savaitės ir Lisauskas „su daiktais“ buvo išvežtas į didesnę kamerą, kurioje buvo tiek žmonių, kad, ant grindų gulėdami, naktį jei norėdavo apsisiversti ant kito šono, tai darydavo pagal komandą. Aukštelininkam ar kniūbėliui atsigulti vietos neužteko. Čia Algimantas Lisauskas rado Antaną Kučingį ir jį pradėjo mokytį „Psalmes“ atmintinai.

Ar kas kur nors girdėjo Miškinio psalmes giedant ar skaitant? Kas atsitiko su „Magnificat“? Vasario 16-tos ir Kovo 11-tos progą turėtumėm ja dėkoti Dievui už Lietuvos laisvę. Kodėl to nedarome?

Emilija J. Valantinienė

tas buvo perduotas administruoti Sovietų Sąjungai tik laikinai, be nuosavybės teisės, Rusija, perimdama koloniją, suvereno teisius į ją taip pat neįgijo, tačiau atsisakyti šio eksklavo nesirengia. Atvirkščiai, ji ieško būdų įteiginti čia savo buvimą.

Karaliaučiaus krašto problema sukurta didžiųjų pasaulio valstybių. Suprantama, ją pagilino Sovietų Sąjunga, įvykdžiusi etninę valymą — neteisėtai deportavusi senuosius gyventojus ir apgyvendinusi kraštą kolonistais iš slaviškų rajonų. Geriausia būtų, jei įsėjęs Karaliaučiaus problemą kartu spręstų didžiosios pasaulio ir Baltijos valstybės. Gal tuomet būtų išgirstas ir senųjų krašto gyventojų — mažlietuvų balsas?

1918 metų lapkričio 16 d. Prūsų Lietuvos tautinė komisija savo „Pašaukime lietuvininkams“ pabrėžė, kad „Ten, kur Labguva, Vėlavė, Įerutis, lietuviški kraštai“. 1918 metų lapkričio 30 d. Mažosios Lietuvos tautinė taryba pasirašė Tilžės aktą, kuriame reikalavo Mažosios Lietuvos prijungimo prie Didžiosios Lietuvos, remiantis JAV prezidento T.V. Vilsono Tautų apsisprendimo teise.

1946 metų lapkričio 6 d. Fuldoje (Vokietija) iš giminės išvartų lietuvininkų atkurta Mažosios Lietuvos taryba „Mažosios Lietuvos lietuvių deklaracija“ kreipėsi į demokratinių pasaulio valstybių vyriausybes, protestuodama prieš Sovietų Rusijos (Sovietų Sąjungos) „pasikėsimus į Lietuvos žemes“. Tarybos prezidentas 1947 metų sausio 15 d. paskelbė „Mažosios Lietuvos lietuvių protestą“, piktindamas Tėvynės pavertimu rusų kolonija ir reikalaujamas pavesti Mažosios Lietuvos valdymą Jungtinių Tautų komisijai.

1989 metų gruodžio 21 d. Mažosios Lietuvos rezistencinis sąjūdis (būstinė Čikagoje) kreipėsi į Sovietų Sąjungos prezidentą Gorbaciovą, atkreipdamas jo dėmesį į tai, kad „dabartinė Kaliningrado sritis nuo neatmenamų laikų yra lietuvių žemė“. 1995 metų gegužės 27 d. lietuvininkų bendrijos „Mažoji Lietuva“ VII suvažiavimo Klaipėdoje dalyviai priėmė kreipimąsi į tautiečius, kuriuo pakvieta inicijuoti tarptautinę konferenciją buvusios Rytų Prūsijos klausimui išspręsti.

Karaliaučiaus krašte Lietuva turi istorinio ir kultūros paveldo išsaugojimo (vietovardžių su-

grąžinimo, įžymių žmonių įamžinimo, istorinių vietų priežiūros ir lankymo, sovietinio genocido aukų pagerbimo), ekologinių (Nemuno baseino, Kuršių marių ir Kuršių nerijos aplinkosaugos problemų sprendimo), lietuvių kilmės krašto gyventojų teisių apsaugos ir kultūrinių poreikių tenkinimo (mokyklų, bažnyčių, informavimo priemonių steigimo ir plėtos) bei Lietuvos valstybės saugumo (rusų karinio potencialo mažinimo iki Lietuvos lygio) interesų. Beje, Karaliaučiaus krašto demilitarizavimu suinteresuotos ne vien Baltijos šalys.

Per pastaruosius 6 metus Rusijos politikoje tenkinant šiuos interesus žymesnių poslinkių nematyti. Todėl mūsų derybininkai, rengiantys Lietuvos pietvakarių ribų nustatymo sutartį, turėtų laikytis šių nuostatų:

1. Derėtis ne dėl nesamos sienos su Rusijos valstybe, o tik dėl ribos su Rusijos laikinai administruojamu Karaliaučiaus kraštu (Kaliningrado sritimi).
2. Siekti, kad sutarties tekste ir protokoluose būtų vartojami ne tik esami rusiški, bet ir senieji lietuviški Karaliaučiaus krašto geografiniai vardai.
3. Siekti Rusijos pusės nuolaidų Lietuvos valstybei Vištyčio ežero, Nemuno baseino ir Kuršių marių teritorijose.
4. Siūlyti, kad galutinai Karaliaučiaus krašto ribų nustatymas bei jo priklausomybė vienai ar kitai valstybei būtų tarptautinės konferencijos prerogatyva.
5. Siekti terminuotos sutarties pasirašymo, pvz., iki 2001 m. liepos 21 dienos — Lietuvos Respublikos ir Rusijos Federacijos susitarimo „Dėl bendradarbiavimo Kaliningrado srities rai-doje“ galiojimo pabaigos.

Būtina gerai apgalvoti kiekvieną sutarties terminą, sąvoką ir formulę, kad nebūtų pasirašyta tokia sutartis, kurią būtų galima traktuoti kaip teisėtą Lietuvos ir Rusijos šalių interesų išsižadėjimą ir Karaliaučiaus krašto pripažinimą Rusijos dalyne de jure.

Mažosios Lietuvos reikalų taryba:

Pirmininkas Vytautas Šilas, nariai: Audrys Antanaitis, dr. Vacys Bagdonavičius, Danutė Bakaniene, Eigirdas Gudžinskas, dr. Nastazija Kairiūkšytė, Arvedas Kybarancas, Birutė Kurgonienė, dr. Algirdas Matulevičius, Rimantas Matulis, Irena Salukaitė, dr. Feliksas Sliesoriūnas, dr. Valdemaras Šimėnas, Jonas Trinkūnas, Irena Tumavičiūtė, Vytautas Umbrasas, Albinas Vaičiūnas, Stasys Valickas, dr. Napoleonas Kitkauskas.

CLASSIFIED GUIDE

MISCELLANEOUS

ELEKTROS (VEDIMAI)—PATAISYMAI
Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu užmestį. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukstė S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 96th Street
Tel. (708) 424-8654
(312) 581-8654

J & S CONSTRUCTION
„Shingle“ stogai ir visų rūšių apkalimai (siding): medžio, aluminiaus ir kt. Turiu darbo draudimą. R. Jankevičius,
tel. 708-989-2858

TAISOME
SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINAS, SALDYTVUUS, SILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VESINTUVUS.
H. Deckys
Tel. 773-585-8824

MISCELLANEOUS

Parduodame Lietuvos dailininkų paveikslų kolekciją.
Kreiptis: tel. 708-788-2748
Skambinti 9 v.v. - 11 v.v.

Busy S.W. Chicago area
household facility is currently seeking a full time reliable detail-oriented and hard-working individual for our housekeeping and banquet setup dept.
Basic English is a must.

Judd's Red Derby
12700 S. Kedzie
Blue Island, IL
Tel. 708-398-1703

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA
RE/MAX REALTORS
(773) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar parduodant
- Greitas ir sąžiningas patarimas
- MLS kompiuterijai FAX pagalba
- Nuosavybės įkainavimas vertui
- Perkaime ir parduodame namus
- Apartamentus ir žemę
- Pensininkams nuolaida

Carlyle KMECH REALTORS
7922 S. Pulaski Rd.
4365 S. Archer Ave.

DANUTĖ MAYER
284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti namus kreipkitės į Danutę Mayer. Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai patars. Įkainavimas vertui.

HELP WANTED

Seima šiuo metu Čikagoje ieško nerūkiančių, katalikų, lietuvių šeiminkėlių. Anglių k. nebūtina; darbo instrukcijos paršytos lietuviškai. Seimininkės pareigos: prižiūrėti 93 ir 94 m. amžiaus porą Wilmette miestelyje, gyventi kartu 24 val. į dieną, 7 dienas savaitę; gali pasiimti laisvų dienų, jei suras nerūkiančią moterį ir jai užmokės. Darbovietė 5 min. pėsčiomis iki bažnyčios ir krautuvio, 7 min. autobusu nuo CTA Linden traukinio stoties, 10 min. pėsčiomis nuo Metra traukinio stoties, 5 min. automobiliu nuo 94 greitkelio (Eden Expressway). Kreiptis angliškai ir palikti "message" tel. 847-256-7874

LIETUVIŲ TAUTOS SOVIETINIS NAIKINIMAS

Arvydas Anušauskas

Pratarmėje rašoma: „Tai, kas pasakojama šioje knygoje, yra pagrįsta Lietuvoje ir Rusijoje rastais archyviniais dokumentais, liudytojų prisiminimais ir naujausiomis mokslo studijomis“.

Išleido Lietuvių tautinis kultūros fondas, Chicago 1996; 494 psl., kieti viršeliai. Kaina su persiuntimu JAV \$18.45.

P.S. Illinois gyventojai dar prideda valstybės mokesčio 8.75% (\$1.32). Užsakymus siųsti „Draugo“ adresu.

Pranas Zundė KAŽYS BIZAUSKAS

1893-1941

Dviejų tomų monografija. I t. - 323 psl., II t. - 430 psl. Plačiai aprašoma K. Bizausko gyvenimas ir veikla diplomatinėje tarnyboje. Gaunama DRAUGE. Papigintai — 6 dol. už knygą. Su persiuntimu — 8 dol. Illinois valstijos gyv. prideda „State sales tax“ - 0.53 dol.

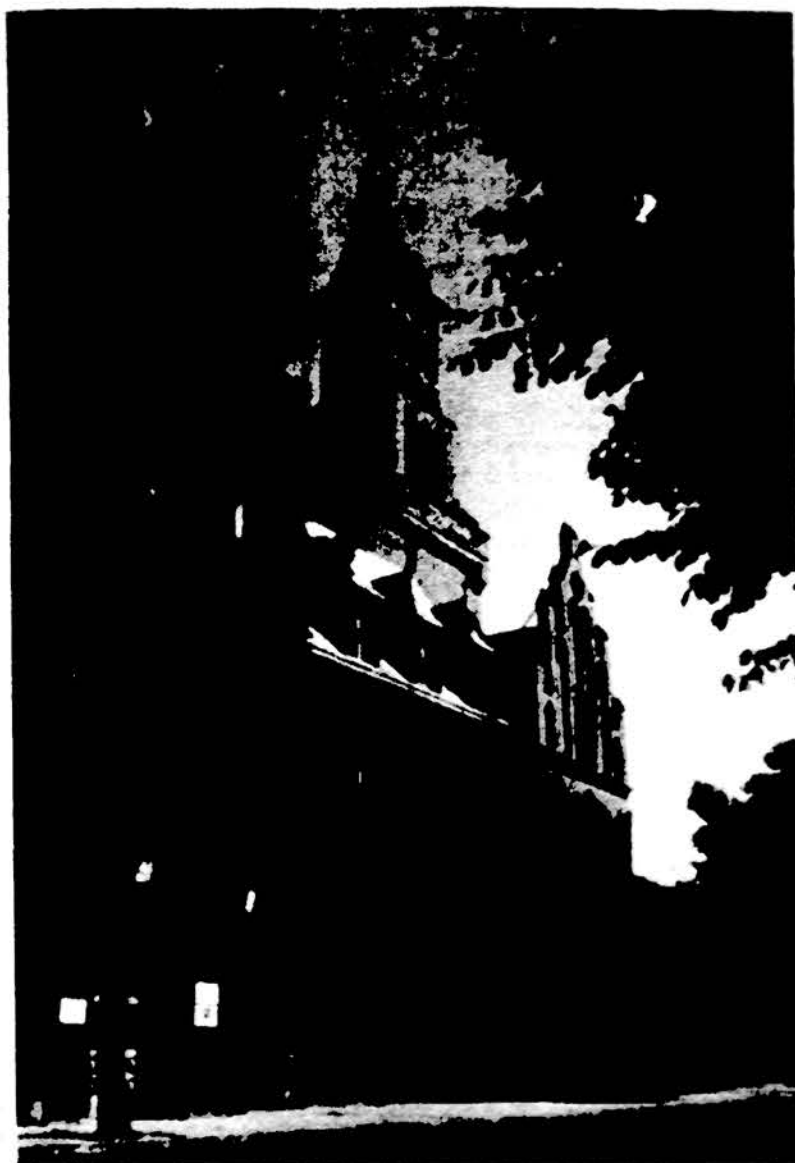
Vilius Pėteraitis LIETUVIŠKAI ANGLIŠKAS ŽODYNAS

Apie 30,000 žodžių. 579 psl.

Gaunamas DRAUGE. Kaina-20 dol. Su persiuntimu 22.50
Illinois gyv. prideda State sale tax 1.75 dol.

V. Baravykas ANGLŲ-LIETUVIŲ KALBŲ ŽODYNAS

Redagavo a. Laučka ir A. Dantaitė. Apie 30,000 žodžių ir posakių. 590 psl. Gaunamas DRAUGE. Kaina-20 dol. Su persiuntimu 22.50
Illinois gyv. prideda State sale tax 1.75 dol.

Senasis pašto pastatas Klaipėdoje.

NETEKOME JOSEPH ŠIMANIO

Washingtono priemiestyje, Wheaton, Maryland, katalikų Danguos Vartų kapinėse vėl buvo supiltas naujas kapas, kuriame 1996 m. lapkričio 17 d. amžinam poilsiui atsigulė 67 metų, vėžio ligos pakirstas, lietuvių kilmės Joseph George Šimanis.

Joseph George Šimanis

Joseph (Joe) Šimanis, kaip ir jau amžinybės iškeliavęs a.a. Jonas Vaitkus, buvo religijos sąžinė ir jos skleidėjas lietuvių Washingtono telkinyje. Joe Šimanis buvo vienas Washingtono lietuvių katalikų misijos įkūrėjas. Joe šiai misijai vadovavo beveik iki paskutinės savo gyvenimo dienos. Jis, kartu su savo dailininke žmona Jane, kuri, nebuvo lietuvių kilmės, rūpinosi ir dėjo visas pastangas, kad ši lietuvių katalikų misija gyvuotų ir duotų Washingtono lietuviams dvasinį bei moralinį atsinaujinimą. Jie abu su atsidavimu ir meile daugiau kaip 15 metų pasirūpindavo ne tik kunigų ir angliškais paruoštų tikintųjų maldų tekstais, bet ir viešėmės po šv. Mišių. Ši lietuvių katalikų misija lyg švyturys sutraukia Washingtono ir aplinkinių lietuvių dalyvauti lietuviškose šv. Mišiose, pabendrauti su draugais, pažįstamais, dalyvauti BALFO ir LB vyksiančiuose metiniuose susirinkimuose ar pasigrožėti lituanistinės mokyklos rengiamų kalėdinių eglučių bei mokslo metų užbaigimo šventėmis. Misijoje leidžiamas lietuviškai-angliškai biuletenis, kurį redaguoja Kęstutis Čižūnas, informuoja visus atvykusius į šv. Mišias apie lietuvišką veiklą Washingtono lietuvių ambasadoje ir Baltimorėje. Misijoje visi lietuvių kilmės žmonės randa glaudų bendradarbiavimą, o viso šio judėjimo pradininkas buvo a.a. Joe Šimanis.

Joe Šimanis gimė lietuvių emigrantų šeimoje. Tėvas Juozas iš Lazdijų atvyko į Ameriką 1910 m., būdamas 18 metų; motina Elzbieta Gudinaite atvyko į Ameriką su tėvais 1892

metais, būdama tik 4 metų. Jie sukūrė šeimą 1924 metais Scrantone, Pennsylvania. Šiame mieste gimė Joe, jo du broliai ir sesuo. Vienas brolis mirė dar būdamas kūdikiu, o antras mirė 1996 m. Likę gyva tik sesuo. Joe su savo broliu ir seseria ėjo į Šv. Juozapo lietuvišką mokyklą Scrantone iki ketvirtos skyriaus. Po to tėvai persikėlė į Bridgeport, Connecticut. Jauna šeima neatitruko nuo lietuviybės ir tuoj įsijungė į Šv. Jurgio lietuvių parapiją. Čia Joe baigė ir valdiškąją gimnaziją labai gerais pažymiais ir gavo stipendiją studijuoti istorijos mokslus Yale universitete, kurį baigė 1951 metais.

Gavęs vėl stipendiją iš Indiana universiteto, įsigijo magistro laipnį iš istorijos. Toliau jis savo studijas gilino, jau siunčiamas Užsienio reikalų Ministerijos, ekonominėje srityje, Harvard, Georgetown ir Tiubingeno universitete. Joe valdišką darbą pradėjo New Yorke, dirbdamas Finansų ministerijoje, o 1966 metais perėjo į Užsienio reikalų ministeriją ir buvo paskirtas į Vokietiją, Lenkiją, vėliau Curacao mieste uždamas patarėjo pareigas įvairiose ekonominėse srityse. Nuo 1967 metų perėjo į „Social Security“ administraciją, kurioje jis dirbo ligi mirties. Joe puikiai mokėjo vokiečių ir danų kalbą, neblogai – prancūziškai, rusiškai, ispaniškai ir lietuviškai.

Šimanų šeima, susidedanti iš dukters ir sūnaus, pėsikėlė ir sugrįžus nuolatiniame gyvenime į Washingtoną. Joe tuoj pat prisijungė ir prie lietuvių telkinio gyvenimo. Būdamas giliai religingas, su Lietuvos Vyčių organizacijos narių pagalba suorganizavo ir davė pradžią lietuvių katalikų misijai Washington, D.C. Čia jo veikla nesibaigė. Įsijungė ir į BALFO šalpos veiklą, tapdamas šio skyriaus vicepirmininku. Lėjo į įvairius organizacinius komitetus, surištus su katalikišku judėjimu, pvz., 600 metų krikščionybės sukakties minėjimo ruošimu, šv. Mišių organizavimu Pervertę tautų minėjime ir jo neuilstamas rūpestis, ruošiant Vasario 16-tosios šventės religinę programą. Kiekvienais metais Vasario 16-tos dienos proga šv. Mišios įvykdavo Šv. Mato katedroje. Šios katedros skliautuose pasigirdavo katedros chorų gerai atliekama „Marija, Marija“ giesmė ir Lietuvos himnas, o per pamokslą taikliai iškelti Lietuvos istorijos bruožai

ir kova dėl jos nepriklausomybės. Visa tai Joe Šimanio nuopelnai.

Joe giliai mylėjo Lietuvą. Jau 1959 metais, keliaudamas į Leningradą, be vizos rizikavo ir nelegaliai aplankė savo tėvų kraštą Lietuvą, planavo ir antrą kelionę su savo sūnumi, bet, ligos palaužtas, to negalėjo įvykdyti. Joe buvo tylus, kilnus, niekad neparodė savo profesinių pasiekimų ir nuopelnų. Tačiau buvo galima matyti, kaip jį vertino jo draugai ir pažįstami, nes per jam suruoštą atsisveikinimą laidotuvių žmonių eilė buvo nesibaigianti. Jie atėjo pagerbti mirusį, ir išreikšti užuojautą šeimai. Joe Šimanio vaga gyvenime buvo kaip to artojo – gili, tiesi ir prasminga. Washington, D.C. lietuvių, kartu su šeima, liūdi jo netekę.

Elvyra Vodopalienė

PADEKA MOKYTOJAI

Sausio 26 d. suėjo vieneri metai, kai į Anapus po labai sunkios ir ilgos ligos iškeliavo a.a. Bronė Saladžiūtė-Kviklienė.

Velionė „Periklio gadyne“ Raseinių valstybinę gimnaziją

MEILĖ LIETUVOS MIŠKUI

1937 metų liepos 16 dieną jaunas Alytaus Aukštesniosios mokyklos mokytojas Leopoldas Rimavičius ėmė tvarkyti Strazdų girininkijos miškus.

Ne kokie Strazdų miškai: šlapi, toli nuo kelių ir miestelių. Aplinkiniai valstiečiai paskendę savuose žemės ūkio rūpesčiuose.

– Tokios sunkokos tuometinės aplinkos, matyt, nepabūgau todėl, – sako Leopoldas, – kad nuo pat mažens manęs gyvenimas nelepino. Tėvas mirė, kai man buvo vos dešimt. Motina kiek galėdama mus, vaikus, mokyti, ir vėliau pats dirbdamas mokiusi, kol galiausiai įsigijau miškininko specialybę.

Sunkiai įgyjamas daiktas visad brangus ir dėl mažmožių nemetomas. Kruopščiai miškininko akimis apžvelgdavo girininkas vykdomus darbus girininkijoje, parinkdavo viršes varžytynėse, rūpindavosi miškų sanitarine būkle.

Nuo 1944 metų L. Rimavičius dirba miško pramonėje. Iš pradžių Šiauliuose, vėliau Radviliškyje, o dabar vėl Šiauliuose – vadovauja miško eksploatacijai. Per tą laikotarpį teko padirbėti ir punkto viršininku, ir vyresniu inžinieriumi, ir techniniu vadovu. Kas gali suskaičiuoti, kiek kietmetrių sukiršta, ištraukta ir išvežta per 33 metus, kuriuos L. Rimavičius pa-

joj dėstė lietuvių kalbą ir literatūrą (Tokį Nepriklausomos Lietuvos pavadinimą skolinusios iš buvusio Raseinių gimnazijos direktoriaus, irgi jau mirusio, matematiko J. Matulionio, nes „tarpukario Lietuva“ man labai nepagarbiai skamba).

Dabar, kai pasižiūriu į praeitį iš daugiau kaip 50 metų perspektyvos – visi prisiminimai vaivorykstėm žėri. Tada gi jaunai aukštaitėi mokytojai nebuvo lengva žemaitukus lietuviškai mokyti, nors, su mumis kalbant, vertėjo nereikėti šauktis. (Taip linksma pasitardau, atsiminus, kas dėdavosi, kas teliškiai ar mažeikičiai imdavo „sava leizuvui“ su lietuvių mokytojais „rokoutais“).

Mokytoja išmokė mus lietuviškai ne vien skaityti ir rašyti, bet ir galvoti. Ji supažindino mus su B. Brazdžioniu, J. Aisčiu, kuris tuo metu taip romantiškai Kossu-Aleksandravičium vadinosi, ir A. Miškinio, to lyriško aukštaitės poezija.

Mes nuo mažens mylėjome Maironį, nes jis buvo „mūsų“ ir „Už Raseinių ant Dubysos“ laikytas antruoju himnu. De-

klamuoti „Čičinską“ buvo didžiausias malonumas, nes klasė kartu sėdinciam „nuosavam“ Kmitai galėjai Maironio žodžiais paliepti: „Sok, Kmita, užkurk miestelį!“

Geriausiai atsimenu 1938 m. Vasario 16-tąją, kai mokytoja, pasipuošusi ilga aksominė melynė suknele (visos merginos tuo drabužiu susižavėjom), vadovavo iškilmingai minėjimo programai. Buvo daugiausia deklamuojami A. Miškinio posmai iš taisybės premijuotos knygos „Keturi miestai“.

Mes tau iškelsim miestus ir uostus, bus gera namuos pabūti. Nasturtos „žydi ant Tavo skruostų, o Tavo akys – melsvom žibutėm.“

Deja, mes negalėjome namuose pabūti ir turejom įsijungti į minią, tą – kur Vieni laisvi sugrįžo, kitiems rankas pašovė, tretiams ant lygus lauko mediniai kryžiai stovi – Ačiū, miela Mokytoja, už šviesios Lietuvos viziją ir Miškinio posmus.

Emilija J. Valantinienė

nimas. O bendradarbių tarpe Leopoldas Rimavičius turi autoritetą ir kaip žmogus, ir kaip miškininkas, ir kaip novatorius, todėl visi linki jubilui dar ilgiai ir sėkmingai dirbuotis, saugant ir tausojant gimtinės gamtos grožį – miškus.

Stanislovas Stonis

SEMINARAS APIE VALSTYBĖ IR DEMOKRATIJĄ

Gruodžio 7-8 d. Vilniaus arkivyskupijos jaunimo centre vyko Bažnyčios socialinio mokymo seminaras „Valstybė, demokratija, dalyvavimas“. Tai antrasis iš planuotų keturių seminarų ciklo visuomenės ir politikos temomis (žr. „B.Ž.“, Nr. 9, p. 5). Seminarą organizavo Vilniaus savivaldybės socialinės rūpybos globos ir pašalpus centras, Vilniaus universitetas ir „Heinrich Pesch Haus“ ugdymo centras (Ludwigshafen, Vokietija). Programos koordinatorių – Kauno arkivyskupijos Evangelizacijos centro referentas Arūnas Kučikas. Seminarui vadovavo tėvai jėzuitai: Amsterdamo universiteto ekonomikos profesorius Eduard Kimman, SJ, ir H.P.H. ugdymo centro referentas Tobias Karcher, SJ. Seminare dalyvavo per dvidešimt žmonių, daugiausia dirbančių socialinį darbą valstybinėse, bažnytinėse ir visuomeninėse nevyriausybinėse institucijose.

Prof. E. Kimman, SJ, apžvelgė Bažnyčios socialinio mokymo raidą nuo popiežiaus Leono XIII enciklikos „Rerum novarum“ iki mūsų dienų, pabrėždamas Prancūzų revoliucijos įtaką industrializacijos procesui ir ideologinių modelių formavimuisi, savo ruožtu turėjusiam įtakos Bažnyčios socialiniam mokymui. Anot profesorius, savita „kontinentinės“ Europos šalių raida, kuri skyrėsi nuo atitinkamų procesų anglosaksiose valstybėse – Didžiojoje Britanijoje, Airijoje, JAV ir Kanadoje, nulėmė ir skirtingas Bažnyčios socialinio mokslo prieigas. Kaip pavyzdį E. Kimman pateikė JAV vyskupo pastaraciniame laiške dėl ekonomikos suformuluotus keturis biblinius socialinio mokymo principus: Kūrimą, Sandorą, Luko evangelijoje ypacių ryškia nuostatą „Jėzus – vargšų draugas“ ir bendruomeniškumą pagal Apaštalo darbu knygą. Seminaro dalyviai pasiskirstė grupelėmis nagrinėjo Vatikano II Susirinkimo konstitucijos „Gaudium et spes“ įžvalgą ir galimas veiklos gaires mūsų visuomenėje.

Bažnyčios žinios, 1997, Nr. 1

DRAUGAS, ketvirtadienis, 1997 m. vasario mėn. 20 d.

5

A.ŠA. EMILIJA TRIMAKIENĖ

Gyveno Chicagoje, Brighton Parko apylinkėje. Mirė 1997 m. vasario 18 d., sulaukusi 88 metų. Gimė Lietuvoje, Vilkaviškio apskrityje, Ožkabalų kaime. Vėliau gyveno Kaune. Amerikoje išgyveno 48 m.

Nuliūdę liko: dukterė dr. Milda Trimakas, sesuo Matilda Marcinkienė su šeima, anūkė Diana Matonienė su šeima ir kiti gimines Amerikoje, Lietuvoje ir Australijoje. Velionė pašarvota ketvirtadienį, vasario 20 d. nuo 2 iki 9 v.v. Petkus Marquette laidojimo namuose, 2533 W. 71 St. Laidotuvės įvyks penktadienį, vasario 21 d. Iš laidojimo namų 9 val. ryto bus atlydeta į Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje bus aukojamos 9:30 val. ryto gedulingos šv. Mišios už velionės sielą. Po Mišių velionė bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuosirdžiai kvietame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: dukterė, sesuo, anūkai ir kiti gimines.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus / Donald M. Petkus. Tel. 800-994-7600.

A.ŠA. JULIJAI BRAZIENEI

iškeliavus į Amžinybę, užjaučiame nepavargstančią, kūrybingą, entuziastingą dukrą DANUTĘ, vyriausią „Draugo“ redaktorę, ir jos vyrą VYTAUTĄ bei jų sūnus – ALGIRDĄ, VYTĄ, ANTANĄ su šeimomis ir PAULIŲ bei vaikaičius.

Lietuvių Katalikų Spaudos Draugijos direktoriai, valdybos nariai ir administratorius

Iš Žemės išėjus

A.ŠA. JULIJAI BRAZIENEI

ir jos dukrai DANUTEI BINDOKIENEI pajutus tą didelę spragą, kurią atneša Mamos mirtis, giliai užjaučiame „Draugo“ vyriausią redaktorę bei visus Velionės šeimos narius.

Lituanistikos Tyrimo ir Studijų Centras
Pedagoginis Lituanistikos Institutas
Jaunimo Centras

A.ŠA. ČESLOVUI SAKIČIUI

staiga mirus, jo žmoną ELIZABETĄ, sūnų ir dukrą su šeimomis bei visus jų artimuosius nuosirdžiai užjaučiame ir liūdime.

Jūsų draugai Floridoje:

Baltrušaitienė, Alė
Bariai, Vladas ir Rožė
Braziai, Vincas ir Ona
Duobienė, Regina
Jonušienė, Elena
Lopez, Alice
Štaras, Jonas
Taylor, Linda ir Zigmantas,
Aleksas ir Elizabeta

A.ŠA. STEFANIJAI LEŠKIENEI

mirus, jos sūnams GEDIMINUI ir žmonai JINAI, ALGIRDUI ir žmonai ALDONAI ir jų šeimoms reiškiamo gilią užuojautą ir kartu liūdime.

Virgilija ir Edmundas Nelsai
Regina ir Robert Decker
Marija ir Stasys Mockai

Mūsų brangiai

A.ŠA. Prof. Dr. VANDAI DAUGIRDAITEI SRUOGIENEI

iškeliavus į Anapus, bet palikus neužmirštamą prasingo gyvenimo pėdas mylimai tėvynei Lietuvai, liūdime ir nuosirdžiai užjaučiame jos dukrą DALIĄ SRUOGAITĘ, vaikaičius AUŠRINĘ, ALGĮ, provaikaitę ALINĄ ir visus artimuosius.

Birutė Briedienė
Alina Domanskienė
Janina Jakševičienė
Albina Prunskienė
Laimutė Šmulskienė

TRANSPAK SPAUDA LIETUVAI:

Knygos siunčiamos Jūsų pasirinktai bibliotekai į Lietuvą, €59 sv., minimumas \$25.00.

Cekiai rašomi "Spauda Lietuvai". Tax ID #36-1395573.

Siuntiniai į Lietuvą laivu arba oru - AIR CARGO, komercinės siuntos.

Pinigai pervadami doleriais - nuo išsiuntimo dienos į gavėjo rankas per 2 - 5 dienas.

MAISTO SIUNTINIAI: Daugelis patenkintų klientų pakartotinai kasmet siunčia Transpak paruoštas aukštos kokybės maisto produktų siuntas.

Du patys populiariausi - tai \$5 svarų įvairaus maisto už \$98 ir šventinis už \$49.-

\$98.- rūkytos dešros, mėsos konservai, šprotai, vaisių sultys, margarinas, aliejus, sūris, sausainiai, tirpi kava, malta kava, kakava, arbata, cukrus, ryžiai, makaronai, razinos, majonezas, kešutai, žirneliai, agurkai, šokoladas, aspirinas, vitaminai.

55 svarai arba 25 kg.

\$49.- tirpi kava, malta kava, arbata, kakava, mėsos konservai, vaisių sultys, sausainiai, saldainiai, aspirinas, vitaminai.

Pageidaujant prisiųsime smulkia informaciją.

Siųskite per seniausią siuntinių į Lietuvą įstaigą.

TRANSPAK, 4545 West 63rd St, Chicago, IL 60629

Telefonas: (773) 838-1050; Fax (773) 838-1055

Atstovybė Lietuvoje: Vilnius, 26-24-27, 26-28-27

Paskutinis Leopoldo gimtadienis, jam sulaukus 86 metų amžiaus. Stovi (iš kairės): Rūta, Rima ir Alvyda. Leopoldas gimė 1910 m. 11, mirė 1986.05.16.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

„Margučio“ radijo laidos dziugina Čikagos ir apylinkių lietuvių jau 65 metai. Nors dabar šios laidos, girdimos kas vakarą, 8 val., iš 1450 stoties (AM), ir vadinamos „Margutis II“, bet nepasikeitė jų paskirtis ir noras informuoti lietuviškąją visuomenę. Kaip žinoma, „Margutis II“ remiasi lietuvių geriausių džiugimo ir aukomis, tad labai svarbu, kad kuo daugiau publikos dalyvautų sukuriant lietuviškosios kultūros rengiamame kovo 15 d. Jaunimo centro didžiojoje salėje. Meninėje programoje pasirodys sol. Algirdas Brazis. Bilietai gaunami ir stalai užsakomi „Seklyčioje“.

JAV LB Švietimo tarybos skelbto konkurso lietuviškųjų mokyklų mokiniams pabaigos data sparčiai artėja. Konkursas baigiamas kovo 15 d. Jau sudarytos rašinių vertinimo komisijos – pradžios mokyklai: Aldona Rauchienė, Irena Senkavičienė ir Renata Butkauskienė; aukštesniajai: Alicija Brazaitienė, Gražina Sturionienė ir Regina Kučienė.

PL Jaunimo sąjungos Čikagos skyrius ragina jaunimą, dalyvaujantį lietuvių jaunimo veikloje, atstovauti mūsų vietovės PLJ Kongrese, š.m. liepos 17-27 d. vyksiančiame rytiniame JAV pakraityje. Paremsime juos finansškai. Atstovai gali būti asmenys nuo 18 iki 35 m. amžiaus. Informacijai kreiptis – Nida Bichnevičiūtė, tel. 630-852-0460.

Gavėnios metu geriausias būdas prisiminti Kristaus kančią yra dalyvauti Kryžiaus kelių pamaldose. Lietuvių kalba šios pamaldos vyksta Švč. M. Marijos Glimo parapijos bažnyčioje, kiekvieną Gavėnios penktadienį 3 val. popiet.

Muz. Alfonsas Seniūnas pradėjo dėti lietuvių muziką ir dainas Pedagoginio Lituanistikos instituto pavasario semestre. Pamokos vyksta kiekvieną šeštadienį nuo 12 val. Šioje programoje kviečiami dalyvauti ne tik PLI studentai, bet ir visi lietuvių jaunuoliai, esantys, mėgstantieji lietuvišką dainą. Informacijai tel. 773-434-4545.

Kovo 1 dieną, šeštadienį, Ateitininkų namuose vyks labdaros vakarienė ateitininkijos veiklai paremti. Negalėdami vakarieneje dalyvauti, bet nuoširdžiai tikėdami, kad be visų paramos ateitininkiška veikla tiek šiaip, tiek anapus Atlanto negali gyvuoti, savo aukas atsiuntę šie asmenys: 200 dol. Elena ir Edvardas Olšauskai; po 100 dol. – dr. Elena Deckys, Laima ir Vacys Garbonkai, Petras ir Jadvyga Gruodziai. Vakarienes rengimo komitetas, kuriam pirmininkauja dr. Petras Kisieliūnas, yra dėkingas aukotojams ir siūlo juos pavyzdžiu visiems, negalintiems vakarieneje dalyvauti.

Tradicinės skautų ir skautų kaziuko mugės atidarymą šiemet praves „Nerijos“ jūrų skautų tuntas. Kaziuko mugė Jaunimo centre rengiama sekmadienį, kovo 2 d. Oficialus atidarymas – 11:15 val. ryto.

CICERO LIETUVIŲ DĖMESIUI

Vasario 25 d., antradienį, Cicero mieste vyks pirminiai kandidatų į miesto valdžią rinkimai. Tiek respublikonai, tiek demokratai yra išstatę savo kandidatus, tačiau ši karta respublikonai yra susiskaldę į dvi grupes. Viena palaiko dabartinę prezidentės merės kandidatūrą bei jos sudarytą tarybą, o kiti turi išstatę savo kandidatus.

Dabartinis miesto prezidentė Betty Loren (Laurinaitis) Maltese yra lietuvių kilmės ir to ne tik nevengia paminti, bet savo kilme didžiuojasi. Galbūt būtų gražu, kad Cicero lietuviai remtų jos kandidatūrą ir balsuotų, paspaudę (punch) balsavimo kortelėje numerius: 3-6-10-12-13-18.

Šiemet vėl iškilo klausimas dėl naujų mokyklų statymo, nes esamos patalpos neįmanoma sutilpti. Lietuviams pensininkams, o tokių Cicero mieste yra daugiausia, naujų mokyklų statymas neatrodo aktualus, todėl nenorintys balsuoti už referendumą, turės išpausti (punch) 63 numerį balsavimo kortelėje.

Mindaugas Baukus
Redakcijos pastaba: šios pastabos yra grynai autoriaus ir nebūtinai atitinka redakcijos nuomonę.

Skelbimai

x **Andrius Račkauskas**, Brookfield IL, yra naujas Lietuvos našlaičių rėmėjas. Atsiuntę \$300 ir nori remti mergaitę ir berniuką našlaičius Lietuvoje. Našlaičių vardu dėkojame! „Lietuvos Našlaičių globos“ komitetas.

(sk)

x **Jonas ir Diana Savickai**, Carson City NV, atsiuntę \$300 ir yra nauji dviejų Lietuvos našlaičių mergaitių globėjai. Dėkojame! „Lietuvos Našlaičių globos“ komitetas.

(sk)

x **TRANSPAK praneša:** „Senovės žmonės sako, jei vasaris šaltas – birželis karštas. Jei vasario mėn. vėjų nėra bus vėjuotas balandis, jei vasaris šaltas ir sausas – rugpjūtis bus labai karštas. Jei vasaris vandenį paleidžia, tai kovas sutruksia“. **Pinigai, siuntiniai ir komercinės siuntos į Lietuvą.** Maisto siuntiniai. **TRANSPAK, 4545 W. 63 St., Chicago, IL 60629, tel. 773-638-1060.**

(sk)

x **Vaidotas Žukas**, kandidatas į Lietuvos prezidento postą, ir **Algimantas Patackas**, Seimo narys, susitiks su lietuvių visuomene Jaunimo centre, vasario 28 d., penktadienį, 7 val. vakaro. Sekmadienį, kovo 2 d. Vaidotas Žukas bus Pasaulio lietuvių centre 12 val. A. Patackas skaitys pranešimą Cicero lietuvių klubui irgi sekmadienį, 12 val. po lietuviškų Mišių.

(sk)

x **Meno darbų varžytinės** vyks šį sekmadienį, vasario 23 d. nuo 12 - 2 v. p.p. Lietuvių Dailės muziejuje, Lemont, IL. Geras menas už pigią kainą! Visi kvietiami.

(sk)

x **NAMAMS PIRKTI PASKOLOS** duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir priemonėmis nuosimčiais. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road. Tel. (312) 847-7747.

(sk)

Pasaulio lietuvių centro virtuvėje darbas visuomet „virte verda“, kai PLC talkininkės rengiasi vaišinti didelį svečių būrį: iš kairės: Aldona Paleikienė, Elena Jasinevičienė, Alė Karaliūnienė ir Nijolė Stelmokienė.

Nuotr. Vytauto Jasinevičiaus

MAŽLIETUVIŲ ŠIUPINYS

Nors oras vasario 1 d. vakare buvo šaltokas ir beveik nemalonus jokiai išvykai, vis dėl to jis ir šiais metais nepajėgė atbaidyti Čikagos ir jos apylinkėse gyvenančių lietuvių nuo dalyvavimo Mažosios Lietuvos lietuvių draugijos tradiciniame šiupinyje. Balzoko lietuvių kultūros muziejaus „Gintaro“ salė ir šiais metais prisipildė puošnia lietuviška visuomene, lyg ji būtų atvykusi iš madų paroda. Ypač ponios ir panelės, kaip teko pastebėti, teikė savo išsidabinimus visai salei nepaprastą vaizdą. Nemažai prie salės puošnumo prisidėjo Lilės Buntinienės rūpėsiai gražiai padengti stalai.

Vakaro dalyvių tarpe buvo „Teviškės“ parapijos klebonas vysk. Hansas Dumps ir jo žmona Donna, Ziono parapijos klebonas kunas Jonas Juozaitis ir jo žmona Erna iš Oak Lawn, Mažosios Lietuvos rezistencinio sąjūdžio pirmininkas.

„LIETUVOS VAIKŲ VILTIES“

PASTOGĖJE

„Lietuvos Vaikų vilties“ dabar globoja vaikus tik su sunkiomis ortopedinėmis negalėmis, nes lengvesnės ortopedinės operacijos dabar jau daromos Lietuvoje.

Šiuo metu „Seklyčioje“ gyvena ir gydomi iš Kauno 9 m. Robertas Kačinskas su mama Dalia. Jam sausio 23-čią buvo padaryta sudėtinga širdies operacija Rush-Presbyterian - St. Luke's ligoninėje. Operacija gerai pasisekė ir berniukas grįžo į „Seklyčią“ po savaitės. Jis labai nori sustiprėti ir pasveikti Gal jo tas stiprus noras, optimistiškas nusiteikimas ir mamos maldos padeda jam taip greitai sveikti. Robertas, kaip mes jį čia vadiname, yra išmintingas, idomus berniukas, labai mėgstas piešti ir žiūrėti TV krepšinį. Jei TV nerodo, tai klausosi radijuje, nors sako: „Nesuprantu, bet vis tiek klausau! Ypač mėgsta Čikagos „Bulls“. Kai susveiks ir sustiprės, Robertuko dar laukia ortopedinė nugaros operacija.

Evaldas Dabūžinskas yra kitas 5 m. berniukas su tėveliu Henriku iš Bartuško, Širvintų. Jis jau baigia gydymą ir greitai laiku išvyks namo pasveikęs. Evaldukas

Julija Pečiulienė, sulaukusi 88 metų, iškeliavo amžinybėn. Palaidota Šv. Jono kapinėse, Mississauga. Paliko dukra Aldona ir sūnų Vytautą, kuris atvykęs iš Punksio apylinkių, greitai įsijungė į šaulių kuopą. chora „Ara“ ir veikliai dirba įvairiuose bendruomenės darbuose.

kas **Algis Regis** ir jo žmona **Irena**, Mažosios Lietuvos lietuvių fondo pirmininkas **Kurtas Velius**, istorikas **Jonas Dainauskas** ir kiti Čikagos lietuvių visuomenei pažįstami asmenys. Čia dalyvavo ne tik mažlietuviai, žemaičiai, aukštaitiai ir suvalkiečiai, bet ir daugelis niekad nematusių Lietuvos. Šiupinys apjungė visus pakilia nuotaika, pamirštant net lauke esantį žiemos šaltą vakarą.

Vilius Trumpjonas, Mažosios Lietuvos lietuvių draugijos pirmininkas, keliais sakiniais pasveikindamas atvykusius, nukėlė juos mintimis į gražią Kuršių pajūrį ir prie Neringos smėlio kopų su kvepiančiais pušynais ir palinkėjo visiems linksnų valandų besigardžiuojant tradiciniu šiupiniu. Prieš tai pakvietė visus atsistojimui ir trumpu susikaupimu pagerbti mirusius draugijos narius. Emai Žiob-

rienai teko perskaityti kai kuriuos šia proga gautus sveikinimus: Ievutės Jankutės, iš New Yorko, Viliaus Pėteraičio iš Montrelio bei kitų, dėl nuotolių negalėjusių dalyvauti šiupinyje. Dr. Viliaus Pėteraičio telegrama senprusių tarpe dalyviams sukelė malonaus juoko.

Vilius Trumpjonas pakvietė daugeliui jau pažįstamą ilgai kalbėti mėgstantį prof. Joną Dainauską. Šį kartą kalbėtojas pasižadėjęs ilgai nekalbėti, savo pažadą išlaikė. Kalbėtojas, kaip senovės vaidila, mėgino nuvesti vakaro dalyvių mintimis į didingą Prūsų Lietuvos praeitį, kai jos žemės plotai dar buvo apgyventi vien tik lietuvių ir apie jų kovas su naujais atvykėliais iš Vakarų. Už šią trumpą kalbą kalbėtojas susilaukė dėkingo plojimo.

Kadangi Onos Norvilienės išvirts šiupinys salėje jau skleidė labai viliojancio skonio kvapą, pobūvio ruošėjai nutarė pirma pavaišinti svečius šiupiniu, o po to suteikti galimybę meninės programos pasigėrėjimui. Ilgai laukti nereikėjo, ant puošniųjų stalų atsirado šiupinys su visomis tradicinėmis uodegytėmis. Gausios vakarienes priedai neatsilikė. Ar tokį pat šiupinį ir kun. Kristijonas Donelaitis valgė pas savo parapijiečius Prūsų Lietuvoje, kas galėtų šiandien dar atspėti? Gal dideliu receptu skirtumu nereikėtų abejoti, nes vysk. Hansui Dumpiui paprašius Aukščiausiojo šio šiupinio palaiminimo, visi jį valgė su pasigardžiovimu.

Šiupiniu ir visokiais vakarienės priedais pasisotinus, buvo galima pasotinti ir dviasia Aldonos Buntinaitės sudaryta meninė programa. Tad Aldona Buntinaitė su Dalios Sokienės pagalba supynė iš poezijos ir dainų gražią pygnę, kurią muz. Ričardas Sokas dar apipavidalino pianinu atliekamais muzikos garsais.

Vėliau praversti laimėjimai pradžiugino ne vieną dalyvį. Galiausiai pačioje linksniausioje vakaro dalyje pasigirdo lietuviškos dainos ir Ricardo Soko šokių muzika. Didelis šiupinio pasisekimo nuopelnas skirtinas Buntinų, Trumpjonų ir Srugų šeimoms, kurios per išitus deimtelius tęsia iš tėvų paveldėtą tradiciją.

Nebent Jūs atvažiuotumėte į Lietuvą. Rašykite, kas gero lietuviškoje Čikagoje! Šį Roberto laišką beskaitant, kilo mintis, ar negalėtų mūsų lietuviškų m-lų mokiniai, ar ateitininkų bei skautų vienmečiai su juo ir kitais čia gydytis atvykstančiais ir Lietuvon grįžtančiais vienmečiais vaikais susirašinėti? Butų puišios lietuvių kl. pratybos rašantiems iš čia, o grįžusiems – ryšio palaikymas su jaunaisiais lietuviukais JAV. „Lietuvos Vaikų vilties“ komitetas ir vaikučiai bei jų mamoms/tėvams yra dėkingi už LTV savanorių-talkininkų pagalbą, juos vežiojant ir su jais bendraujant. Kviečiame būti savanoriais-talkininkais ar nors ateiti aplankyti šiuos vaikučius II a. „Seklyčioje“. Krepšinio mėgėjai nepamirškite atnešti Robertuko naujausių krepšinio žinių.

Aldona Šmulskaitienė

MORKŪNO SPAUSTUVĖ APLEIDO ČIKAGA

Beveik 45 metus Čikagoje gyvavusi, M. Morkūno spaustuvė, išspausdinusi šimtus lietuviškų knygų, laikraščių, žurnalų ir tūkstančius įvairių mažesnių apimties leidinių, šių metų pradžioje užvėrė savo duris ir išsikraustė į Mičigano valstiją – Three Oaks miesteli, kuris yra netoliese lietuviams gerai pažįstamos Union Pier vietovės. Isteigta penktajame dešimtyje, tada viename iš gyviausių Čikagos lietuvių telkinyje – Bridgeporte ne taip jau seniai iš Europos atvykusio Mykolo Morkūno, ji išvarė gilia vąg Čikagos lietuvių kultūriniam gyvenime. Nors ir keitusi savo adresus: persikėlusį į patalpas prie 61-mos ir Ashland gatvių, o dar vėliau – į namą prie 30-tos ir 59-tosios gatvių, ši spaustuvė tarnavo vietos lietuvių poreikiams. Be šios spaustuvės tallos negalėjo apsieiti daugelis Čikagos lietuvių, kuriems bent šiek tiek reikėjo susidurti su bet kokios leidybos reikalais.

Šios spaustuvės pagrindinė siela buvo jos savininkas Mykolas Morkūnas, kuris lietuviškam spausdinimui žodžiu pasakydavo gražiausius savo gyvenimo metus. Spaustuvėje jis ir apsigro, tuomet turėjo privertinai pasitraukti iš šios tarnybos. Tačiau jau trumpai prieš savo ligą spaustuvės vadovo pareigas buvo perdavęs savo sūnui Audriui, pravarđiuojamam „Bear“ vardu. Todėl jis šią spaustuvę naujoje vietoje ir vadina „Bear Press“. Spaustuvėje ilgą laiką dirbo ir Mykolo žmona Zina bei Clemente Dede-

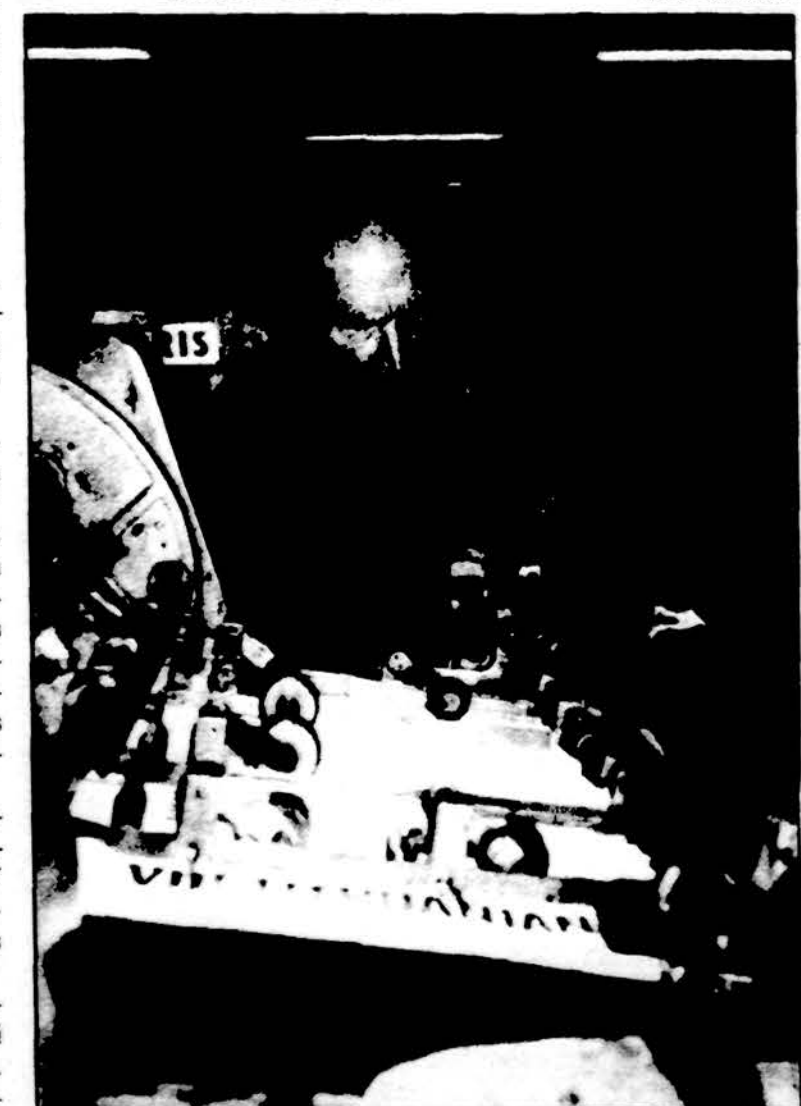
rienės priedais pasisotinus, buvo galima pasotinti ir dviasia Aldonos Buntinaitės sudaryta meninė programa. Tad Aldona Buntinaitė su Dalios Sokienės pagalba supynė iš poezijos ir dainų gražią pygnę, kurią muz. Ričardas Sokas dar apipavidalino pianinu atliekamais muzikos garsais.

Vėliau praversti laimėjimai pradžiugino ne vieną dalyvį. Galiausiai pačioje linksniausioje vakaro dalyje pasigirdo lietuviškos dainos ir Ricardo Soko šokių muzika.

Didelis šiupinio pasisekimo nuopelnas skirtinas Buntinų, Trumpjonų ir Srugų šeimoms, kurios per išitus deimtelius tęsia iš tėvų paveldėtą tradiciją.

Valteris Bendikas

Ed. Šulaitis

Morkūno spaustuvės įkūrėjas ir ilgametis jos savininkas dr. Mykolas Morkūnas 1994 m.

Nuotr. Ed. Šulaitis